



De Meerwaarde

Geloof in elk Talent!



Jaarverslag 2017



Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs

De Meerwaarde

JAARVERSLAG 2017



De Meerwaarde

Geloof in elk Talent!

Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs

De Meerwaarde

Postbus 223

3770 AE Barneveld

Telefoon 0342 40 47 77

www.demeerwaarde.nl

info@demeerwaarde.nl

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Bestuursverslag 2017	5
1. Beleid en Organisatie	6
2. Onderwijs	21
3. Onderwijs Service Bureau (OSB)	37
4. Personeel	41
5. ICT	44
6. Huisvesting	48
7. Financiële informatie	49
8. Verslag Raad van Toezicht	60
9. Kengetallen	69
Jaarrekening 2017	70
Toelichting behorende tot de Jaarrekening	75
Overige gegevens	94

INLEIDING

Het bestuur van de Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde biedt hierbij haar jaarverslag aan voor het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2017.

Opbouw

Het verslag is als volgt opgebouwd. We beginnen met het bestuursverslag van De Meerwaarde met de volgende onderwerpen: de organisatie en het beleid van de Stichting, het onderwijs zelf, het personeel, de begeleiding, de ICT, de gebouwen en de financiële paragraaf. Daarna volgt het verslag van de Raad van Toezicht met de volledige jaarrekening en enkele overige gegevens.

Terugkijken

De Meerwaarde kan voor 2017 terugkijken op een dynamisch jaar. Na de stormachtige groei van de afgelopen jaren, direct na de fusie en de nieuwbouw, is het leerlingenaantal gestabiliseerd en het laatste jaar zelfs wat gedaald. Tegelijkertijd bleef het prachtige gebouw te klein. Want met 2035 leerlingen in schooljaar 2017-2018 zitten we nog steeds ruim boven het aantal van 1750 leerlingen waar het gebouw, wat in 2011 in gebruik is genomen, op is ontworpen. Wat waren we daarom blij met de tijdelijke huisvesting. Na een intensief voortraject werd daarvoor uiteindelijk met de Voorjaarsnota net voor de zomervakantie door de gemeente Barneveld ruimte geboden. Om vervolgens met een gedegen voorbereiding en in samenwerking met tal van betrokken partijen zonder noemenswaardige vertraging per augustus/september 2017 in gebruik te worden genomen. Ook dankzij constructief overleg met de gemeente en met omwonenden. We zijn dankbaar voor het vertrouwen in onze koers dat spreekt uit de besluitvorming van de gemeenteraad van Barneveld. En we kunnen zonder meer trots zijn op een prestatie van formaat van alle betrokken partijen waarmee we hebben samengewerkt. En niet in de laatste plaats op alle collega's in de bedrijfsvoering en de betrokken collega's uit het onderwijs!

Nadat we in een goede samenwerking onder bestuurlijke eindverantwoordelijkheid van het Johannes Fontanus College zijn gestart met het ISK was het mooi om te merken dat na een eerste schooljaar 2016-17 nu verder kon worden uitgebouwd. Dat werd onder meer goed zichtbaar toen de eerste groep ISK-leerlingen zich melden op De Meerwaarde voor een praktische module techniekonderwijs. Een module die in goede samenwerking met het ISK is opgezet om een zo vloeiend mogelijke overgang mogelijk te maken.

Er zijn verder tal van ontwikkelingen te melden. Om daarvoor een goede bestuurlijke inbedding te borgen is in 2017 het Strategisch Beleidsplan geactualiseerd. Een aantal projecten die in het vorige jaarverslag al als in voorbereiding zijn aangekondigd zijn ondertussen opgestart. In dit jaarverslag kunt u hierover verderop het nodige lezen.

De vereenvoudigde overlegstructuur die we vorig jaar hebben doorgevoerd met de vorming van een management team (MT) zorgt voor een betere aansluiting tussen bestuur en directie. Het beleidsvoorbereidend MT-plus dat vorig jaar is opgestart en waarin teamleiders en stafhoofden worden betrokken bij de (strategische) beleidsvorming zorgt merkbaar voor een bredere betrokkenheid. De aanstelling van een directeur bedrijfsvoering die de stafafdelingen aanstuurt zorgt voor helderder onderlinge verhoudingen tussen bestuur en directie. De oplevering van één van de eerste projecten was die van Projectmatig Creëren. Via een project-MT sturen we nu gekoppeld aan het strategisch beleidsplan op een portfolio van veranderprojecten.

Ondertussen ging het onderwijs bij alle ontwikkelingen gewoon door. Wat waren we voor de zomervakantie blij en trots met onze leerlingen tijdens het geslaagde examengala. En we waren bepaald niet alleen, want wat waren er bij aankomst, in een stoet met de meest prachtige voertuigen uit Barneveld en omstreken veel belangstellenden: ouders, broers en zussen, vrienden en vriendinnen, opa's en oma's. Mooi om te zien hoe er zo in stijl werd afgesloten, de blije gezichten die het opleverde.

En het feest ging volop verder met de diploma-uitreikingen. De slaagpercentages gingen over de volle breedte omhoog en lagen op of boven het landelijk gemiddelde. Maar het mooiste was misschien wel het moment dat een van onze leerlingen, Marlou Hendriksen, ons met een indrukwekkende toespraak bezorgde. Twee fragmenten uit haar toespraak wil ik graag delen: *“In de loop van vier jaar hebben we veel geleerd... we leerden hoe de grammatica van Engels is, maar misschien nog belangrijker... we leerden hoe we in het openbaar en in een andere taal iets over onszelf moesten vertellen. We leerden wiskundige formules uitrekenen, maar misschien nog wel belangrijk, we leerden rekening met elkaar houden. We leerden van hout iets te maken, maar nog belangrijker, we leerden samenwerken. (...)*

De belangrijkste les van de afgelopen jaren op De Meerwaarde is misschien wel geweest dat we moeten vertrouwen op onszelf, dat we onze dromen voor ogen moeten houden... De weg is misschien langer dan bij anderen... maar we komen er wel! Een VMBO advies betekende niet dat wij minder goed kunnen leren dan andere kinderen... we leren op een andere manier. Wij worden heel belangrijk voor onze maatschappij! Want als wij VMBO-ers er niet zouden zijn, wie bakt dan ons brood, wie leggen er wegen aan, wie zorgt er voor oudere mensen, wie timmert een huis in elkaar en wie zorgt dat er auto's rijden? (...) We mogen trots zijn op onszelf... want we hebben toch maar mooi ons diploma gehaald!”. Kippenvol. Ik niet alleen. Wij allemaal. Leerlingen, ouders, verzorgers, familie en alle collega's. Hier doen we het samen voor!

Ik wens u veel leesplezier over Anno Domini 2017 op De Meerwaarde!

Bert Brand

Voorzitter College van Bestuur

BESTUURSVERSLAG 2017

1. BELEID EN ORGANISATIE

WIE WE ZIJN

De Meerwaarde is een protestants-christelijke school voor voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) en praktijkonderwijs (PrO). Daarnaast verzorgen wij onder licentie van MBO-Amersfoort en ROC A12 een aantal Mbo-opleidingen. We bereiden leerlingen voor op werk of een vervolgopleiding.

We zijn een protestants-christelijke school die duidelijk is over de eigen christelijke identiteit en tegelijkertijd open staat voor iedereen die dat wil respecteren. Daarbij geldt dat we zonder dat we terughoudend zijn over onze identiteit, respect hebben voor andere geloofsovertuigingen. We hebben onze christelijke identiteit vanzelfsprekend verwoord in onze statuten¹ en ons identiteitsbeleid, maar we willen vooral in de dagelijkse praktijk laten merken hoe het christelijk geloof ons telkens weer inspireert en motiveert om als mens in relatie met God, de mensen om ons heen en de schepping te leven. Onze christelijke identiteit komt dan ook terug in onze (concept-) filosofie.

In de praktijk betekent onze protestants-christelijke identiteit ook dat er bij werving en selectie nadrukkelijk aandacht is voor onze identiteit. Elke sollicitant wordt op een gelijke manier op dit punt bevraagd. Daarnaast is er aandacht voor hoe we ons christen-zijn verbinden aan ons denken en doen in de praktijk van alledag. Dat doen we door bezinning op dit thema voor nieuwkomers en daarnaast voor alle personeelsleden op onze studiedagen. Er zijn dag- en weekopeningen en met Kerst en Pasen zijn er centrale vieringen en vieringen in teams. Dagelijks zijn er dagopeningen die door onze eigen docenten godsdienst worden gemaakt.

WAT ONS DRIJFT, WAT WE WILLEN BEREIKEN EN HOE

In 2017 is er gewerkt aan een nieuw strategisch beleidsplan. Daarbij zijn missie en de drie strategische doelen ongewijzigd gebleven, maar is de visie meer gericht op het samen talent ontwikkelen. Dat samen geldt dan voor samen met interne en externe stakeholders. Te denken valt aan leerlingen en docenten en extern aan ouders, buurt, bedrijven en instellingen. We hebben in 2017 ook een eerste stap gezet in het nadenken over hoe we aan de slag willen om vanuit de missie onze strategische doelen te realiseren: namelijk verbindend, levensecht en toekomstgericht.

Onze missie is: **Geloof in elk talent!**

Onze visie: **Samen talent ontwikkelen: verbindend, levensecht en toekomstgericht!**

¹ Klik [hier](#) om de statuten te openen.

We hanteren drie strategische doelen:

1. Leerlingen ontdekken hun talenten, ontwikkelen hun talenten en zetten deze optimaal in
2. Leerlingen groeien uit tot gewilde vakmensen
3. Leerlingen ontwikkelen zich tot evenwichtige mensen en actieve burgers

Onze filosofie is in 2017 in eerste concept als volgt geformuleerd:

CHRISTELIJK

Wij geloven dat jonge mensen tot hun recht komen vanuit verbinding met God, de mensen om hen heen en de schepping. Belangrijke richtinggevende waarden zijn voor ons geloof, hoop en liefde. Door liefde worden we bewogen ons volop in te zetten voor de toekomstgerichte ontwikkeling van jongeren. Hierbij hebben we oog voor wie ze werkelijk zijn en creëren we actief mogelijkheden en een leeromgeving om te groeien.

VERBINDEND

Wij willen dat in die leeromgeving elke leerling tot zijn recht komt met zijn unieke talenten en context. We willen daarom de leerlingen en elkaar stimuleren talenten te ontdekken en te ontplooien. We willen samen ook onze omgeving ontdekken, onze leeromgeving verruimen en daarbij op een respectvolle manier in verbinding komen met de mensen en de wereld om ons heen.

LEVENSECHT

Wij geloven dat onze impact op het leren van leerlingen het grootst is wanneer hun leeromgeving zo 'echt' mogelijk is. Daarom willen we, naast de 'werelden' van henzelf en elkaar, ook de werelden van bedrijven en instellingen gaandeweg steeds meer ontsluiten. Dat doen we door actieve samenwerking met bedrijven en instellingen. Verder willen we ook een oefenplaats en een leergemeenschap zijn voor en met de samenleving. Dat doen we door contact te onderhouden met de buurt en samenlevingsgericht te zijn.

Leerlingen kunnen op deze manier gaandeweg steeds meer van de werkelijkheid ontdekken en verschillen die er zijn leren waarderen. Zo ontdekken ze gaandeweg in een steeds bredere leeromgeving wie ze zelf zijn en kunnen worden. Ze ontdekken dat fouten maken mag en wat veerkracht en samenwerken betekent. Zo kunnen ze bouwen aan zelfvertrouwen en verantwoordelijkheid.

TOEKOMSTGERICHT

In een tijd vol veranderingen in beroep en samenleving spelen we in op toekomstige ontwikkelingen en bieden ook zelf ruimte voor experimenten. Dat doen we samen met bedrijven en instellingen. Duurzaam, creatief en ondernemend. Gericht om van en met elkaar te leren.

Deze concept-filosofie zoals hier beschreven is in vijf perspectieven uitgewerkt. Het perspectief van de leerling, van ouders / verzorgers, van bedrijven / instellingen, van de buurt / de samenleving en vanuit het perspectief van medewerkers/collega's. Elk perspectief geeft een eigen weergave van hoe de filosofie van De Meerwaarde in de praktijk herkenbaar is. We hebben dit eerste concept besproken op een studiedag met alle collega's. De feedback zal worden verwerkt. Vervolgens willen we de concept-filosofie in 2018 in verschillende ronden verder bespreken in de teams, met ouder- en leerling(geleding)en, bedrijven, instellingen, het wijkplatform en de gemeente zodat er echt een gezamenlijk verhaal met draagkracht en draagvlak ontstaat.

Kernwaarden in verhalen

In dit licht hebben we aangekondigd dat we zo mogelijk in 2018 opnieuw naar onze kernwaarden gaan kijken en ze tegen het licht houden van onze nieuw te beschrijven filosofie.

De huidige kernwaarden zijn:

Als medewerkers van De Meerwaarde zijn wij aanspreekbaar op onze kernwaarden:

- Duidelijk: afspraak is afspraak helder direct
- Dichtbij: kleinschalig toegankelijk betrokken
- Gedreven: proactief motiverend energiek
- Positief: ontwikkelingsgericht respectvol optimistisch
- Samen: zorgzaam attent inlevend

Over of we nieuwe kernwaarden nodig hebben, en zo ja, welke dat dan moeten zijn, willen we schoolbreed, in de teams en met de betrokkenen om de school heen (onze stakeholders) in gesprek gaan. Daarbij zullen we op teamniveau de waarden gaan voorzien van 'verhalen uit onze praktijk'.

Vervolgdoel

Het vervolg op onze filosofie willen we systemisch opbouwen om zo een duurzame kwalitatieve schoolontwikkeling te borgen. We willen onze filosofie vertalen naar ons onderwijs en onze schoolontwikkeling. Dat doen we naast het gesprek over de kernwaarden ook door het huidige Leerplan te actualiseren en een cyclus te ontwerpen waardoor het Leerplan vanuit de teams en leergebieden steeds weer wordt geactualiseerd en kan worden vertaald naar een lessentabel.

Verder hebben we bepaald dat we het werken aan de vertaalslag van de filosofie in toenemende mate willen faciliteren vanuit een bijpassende gezamenlijke visie op 'verbindend leiderschap'.

In het vervolg op de bijeenkomst met bedrijven en instellingen 'Samen Broeden'² en de oprichting van zogenaamde sectorale 'binnenringen' met bedrijven en instellingen willen we ons stakeholdersbeleid verder uitwerken. Ook willen we verder werken aan ouderbetrokkenheid 3.0 en samenlevingsgerichte school.

Om zorg te dragen voor cyclische evaluatie op bovenstaande punten zetten we een nieuw kwaliteitsmanagement op aan de hand van spiegels. Deze spiegels geven op basis van beschikbare data en een professionele dialoog zicht op waar we staan en wat we met elkaar nodig vinden in onze ontwikkeling van kwaliteit. Zo willen we een continue verbetercultuur bevorderen en systemisch zorgdragen voor gedragen inhoudelijke prioritering van onderwerpen die bijdragen aan een leeromgeving die werkelijk de grootste impact op leren heeft.

Daarnaast willen we onze visie expliciteren in sectorale plannen waarin we onze ambities formuleren voor techniek, zorg & welzijn, groen en economie en daarnaast ook plannen voor PrO, GT en GTX. Vanuit deze visie willen we op die onderwerpen waarin we kansen zien actief insteken.

We hebben vanuit de doelstelling en gezien de filosofie van De Meerwaarde om samen talent te ontwikkelen, verbindend, levensecht en toekomstgericht, besloten de aandacht voor (studie)loopbaanontwikkeling van de leerling centraal te stellen. De Meerwaarde streeft derhalve naar doorstromsucces. Daarbij willen we per onderwijssoort jaarlijks minimaal op het gemiddelde landelijke slaagpercentage uitkomen en willen we boven de inspectienorm voor het 3-jaarsgemiddelde van het examencijfer blijven.

We hebben besloten als school geen groeidoelstelling te hanteren maar met het oog op de realisatie van onze inhoudelijke doelen in te zetten op een minimale omvang van De Meerwaarde van 1750 leerlingen.

HOE WE HIER SYSTEMATISCH AAN WERKEN

We hebben gemerkt dat het lastig is om 'schoolbreed' te werken aan ontwikkeling. Na de fusie is er volop ingezet op ontwikkeling in de teams. Dat is met groot succes gedaan. Nu is er behoefte ontstaan aan meer samen en ook meer samenhang. Om minder intern gericht te zijn en de weg die is ingeslagen om contact met ouders, de buurt, de samenleving, bedrijven en instellingen gericht op te pakken. Maar hoe werk je systematisch aan zo'n verandering?

PROJECT PROJECTMATIG CREËREN OP DE MEERWAARDE

We hebben er in 2017 voor gekozen om via projecten te werken aan onze veranderingsagenda. Daarom hebben we verschillende projecten gedefinieerd. Een van de eerste projecten was het project Projectmatig Creëren. Dat project legde de basis

² Klik [hier](#) voor meer informatie.

onder een aanpak waarmee we systematisch de omgeving van het project konden betrekken, duidelijke doelen en resultaten konden formuleren, kortom met meer impact een organisatiebreed veranderingsproject konden opzetten. Ook hebben we een portfolio van projecten opgezet volgend op onze strategische koers. We kiezen bewust welke projecten we starten en sturen ook meer op de samenhang tussen projecten. Ook kunnen projecten die worden opgeleverd via een Project-Managementteam (PMT) voorzien worden van een betere borging in de schoolorganisatie. Zo zijn we in onze beleving beter in staat om schoolbrede-projecten meer en breder impact te laten hebben.

PROJECT LEIDERSCHAP

Met de ontwikkeling van de filosofie is er ook aanleiding om te kijken naar het leiderschap. Hoe sturen we met elkaar op verandering? Wie zijn we daar zelf in? Wat is er naar de toekomst nodig? We hebben dit project gestart om in 2018 te komen tot een gedeelde en gedragen visie op leiderschap bij De Meerwaarde passend bij onze missie, visie en filosofie. Als kader is meegegeven dat het leiderschap op De Meerwaarde stuurt op ontwikkeling en groei, eigenaarschap bij de medewerkers, een cultuur van professionele dialoog en waarderend onderzoeken en op verbinding tussen teams en met de stakeholders.

PROJECT LEERPLAN

Met het project Leerplan zitten we in het hart van ons onderwijs. Aan de hand van het spinnenweb van Van den Akker wordt systematisch gewerkt aan een integraal onderwijsconcept. In 2017 hebben we op een studiedag organisatiebreed werk gemaakt van het onderwerp 'toetsen', inclusief een gesprek over een duidelijke ambitie op het gebied van formatief toetsen. Nu de filosofie van De Meerwaarde wordt ontwikkeld kan deze ook stap voor stap worden vertaald in het leerplan. Via het leerplan beogen we met elkaar meer doelgericht samen te werken aan het leren van leerlingen. Deelonderwerpen van dit project (deelprojecten) zijn burgerschap en gezonde school. In aanvulling op de huidige burgerschapsactiviteiten via het programma Leefstijl in de onderbouw, projecten en excursies willen we hier vanuit een te ontwikkelen visie op burgerschap en in samenhang met het project Verbindend Werken (zie hieronder) een verdere verdieping aanbrengen. De oplevering van een geactualiseerd Leerplan in 2018 is in voorbereiding.

PROJECT VERBINDEND WERKEN OP DE MEERWAARDE

Hoewel de veiligheid op De Meerwaarde onder ouders en leerlingen behoorlijk hoog wordt gewaardeerd, hebben we in 2016 tegelijkertijd ervaring opgedaan met een aantal situaties waarop we uiteindelijk wel adequaat hebben kunnen reageren, maar die toch een behoefte heeft opgewekt om sneller te kunnen handelen en tegelijkertijd meer te kunnen doen aan onderliggende patronen. In 2016 en 2017 hebben we daarom geïnvesteerd in het opzetten van een preventief veiligheidsteam, een actieve WhatsApp groep, en zelfs een crisisteam. Ook hebben we goede ervaring opgedaan in de

afhandeling van incidenten via het ‘herstelrecht’. Doelstelling van het herstelrecht is om niet zozeer in te zoomen op de schuldvraag, maar veel meer via een contextuele aanpak te bezien wat mogelijk en nodig is om relaties te herstellen. In vervolg daarop zijn we dit project gestart om te onderzoeken hoe we meer pro-actief kunnen werken aan onderliggende patronen. Inhoudelijk doen we daar al het nodige aan via bijvoorbeeld Leefstijl maar dit project steekt dieper af. In 2017 heeft een externe visitatie (VIA-visitatie) plaatsgevonden waarmee we meer in de diepte een nulmeting hebben willen doen op het pedagogisch klimaat. We hebben een eerste concept-rapport ontvangen en zullen het definitieve rapport bespreken met leerlingen, ouders en docenten om een goed vervolg te bepalen.

PROJECT ONDERWIJS EN ICT

De afgelopen jaren is fors geïnvesteerd in een moderne en stabiele ICT-infrastructuur. De tevredenheid is enorm gegroeid, we hebben in 2017 ronduit goede resultaten gehaald. Tegelijkertijd hebben we gezegd dat het tijd is voor een volgende stap. Daarin willen we zorgvuldige keuzes maken. We geloven niet dat meer ICT per definitie beter is. We geloven wel in een gerichte en doordachte inzet. Maar wat is dat dan precies? Daarom hebben we dit project opgestart. Het project wordt opgezet volgens de methodiek van het Vier-In-Balans-model. De kern van dit model is dat invoering van ICT voor onderwijsdoeleinden alleen kans van slagen heeft bij een evenwichtige en samenhangende inzet van de vier bouwstenen: visie, deskundigheid, digitaal leermateriaal en ICT-infrastructuur. Er zal ook een link worden gelegd met het project Leiderschap (zie hierboven). Samenwerking en leiderschap vormen het fundament onder de bouwstenen waarmee een goede didactische inzet van ICT mogelijk wordt.

PROJECT STAKEHOLDERS

De Meerwaarde was sinds 2015 bezig met een volgende stap te maken in ouderbetrokkenheid. Daarnaast zijn we in 2017 gestart met een actieve schoolbrede benadering van onze externe stakeholders middels een succesvolle bijeenkomst “Samen Broeden”³ en de vorming van zogenaamde ‘binnenringen’ per sector. Er participeren nu bedrijven en instellingen in de binnenringen Groen, Economie, Zorg en Welzijn en Techniek. Het project stakeholders heeft als doel meegekregen om een permanente cyclus te ontwikkelen waarin tegelijkertijd nieuwe ontwikkelingen uit sectoren besproken kunnen worden, inhoudelijke onderwerpen uit het leerplan (zie boven), de kwaliteitscyclus (zie onder), de huisvesting (zie onder), verbindend werken (zie boven), onderwijs en ICT (zie boven) aan de orde kunnen komen alsook nieuwe initiatieven vanuit de samenwerking kunnen ontstaan.

PROJECT KWALITEITSZORG

Op basis van de ambities van De Meerwaarde en waar mogelijk gekoppeld aan het nieuwe onderzoekskader van de onderwijsinspectie wordt in het project Kwaliteitszorg een doelgerichte, planmatige en cyclische benadering van kwaliteitszorg ontwikkeld

³ Klik [hier](#) voor meer informatie.

voor De Meerwaarde op basis van feitelijke waarnemingen en een professionele dialoog in verschillende verbanden (teams, leergebieden, management etc.). In de kern wil De Meerwaarde daarbij aansluiten op het leerplan en het leren van leerlingen zichtbaar maken. Door de evaluatie van kwaliteit zo dicht mogelijk bij de professionals te brengen door hen in de gelegenheid te stellen om in een dialoog te reflecteren op hun eigen en gezamenlijke professionele handelen is de bedoeling dat het instrument wordt gewaardeerd als hulpmiddel voor het bepalen van wat goed gaat en waar verbetering kan plaatsvinden. Daarmee kan de focus op wat nodig is worden vergroot en verbeterpunten uit de kwaliteitscyclus worden opgenomen in de planvorming. Het project levert 'spiegels' op basis waarvan vanuit verschillende rollen en verantwoordelijkheden jaarlijks kan worden gereflecteerd. Zo worden er spiegels ontworpen voor de teams, de leergebieden, OSB, bestuur en management, projecten en ook een bedrijfsspiegel. In 2017 heeft een eerste succesvolle pilot plaatsgevonden bij de afdeling 'Groen'.

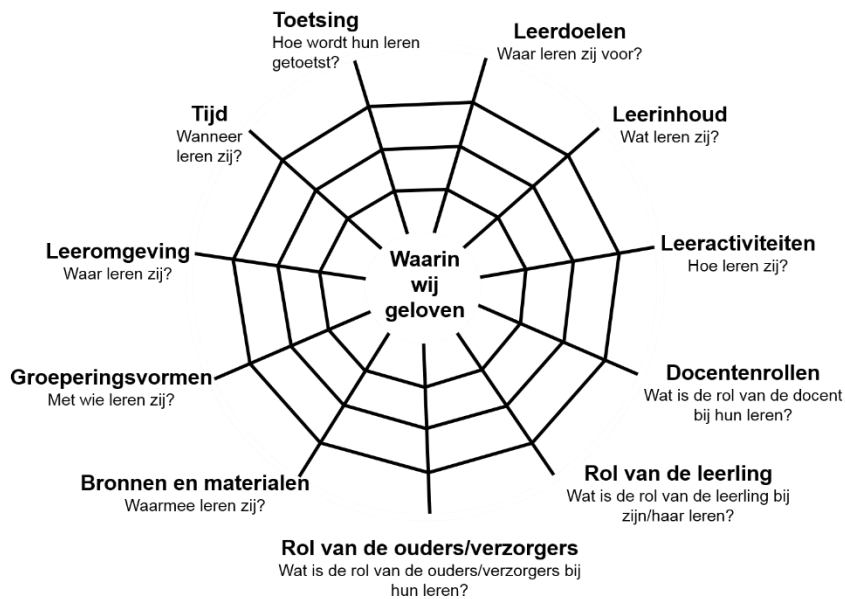
PROJECT HUISVESTING

Het project Huisvesting heeft het eerste resultaat al opgeleverd: de tijdelijke huisvesting die op 28 september 2017 feestelijk is geopend. Nu gaat het project verder met het opstellen van een Programma van Eisen voor definitieve huisvesting. Vanuit de vastgestelde filosofie, het project Leerplan en het project Stakeholders zal worden gezien hoe het onderwijsconcept en de samenwerking met bedrijven en instellingen impact heeft en kan krijgen op het bestaande huisvestingsontwerp en eventuele nieuwbouw. Naast de onderwijshuisvesting worden ook de sportfaciliteiten beoordeeld. Met de gemeente Barneveld wordt een wijziging van het bestemmingsplan voorbereid.

ONDERWIJSCONCEPT

Het onderwijsconcept wordt in 2018 opnieuw vastgelegd in het leerplan van De Meerwaarde. Hierin zal worden beschreven op welke manier doelen worden gerealiseerd. Het vormt een geheel van verbindende afspraken over de organisatie van het onderwijs, de leeractiviteiten en de evaluatie van leerproces en leerresultaten.

Voor de beschrijving van het leerplan zal een aangepast model van het Spinnenweb van Van den Akker worden gebruikt:



Figuur: gebaseerd op Spinnenweb van Van den Akker

De kern van het Spinnenweb, ‘Waar geloven wij in?’ is het verbindende punt in het web. Vanuit dit punt worden de 11 draden van het web, de leerplanaspecten, beschreven. De metafoer van een spinnenweb geeft hierbij aan dat, door uit te gaan van de centrale gedachte, alle aspecten onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden en samenhang vertonen. In 2017 hebben we extra stilgestaan bij toetsing en ouderbetrokkenheid.

We hebben bepaald dat vanuit pedagogisch en didactisch oogpunt verbinding centraal moet staan: leren is een proces dat plaatsvindt in omgang met anderen en wordt versterkt door samen de juiste route te kiezen. De concept-filosofie van De Meerwaarde zal daarbij het uitgangspunt van dit document vormen.

De inhoud van het leerplan wordt in team- en leergebiedplannen per opleiding (BB, KB, GT, GTX, Techniek route, etc.) nader geconcretiseerd en op elkaar afgestemd.

Het onderwijs op De Meerwaarde wordt doelgericht vormgegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in twee onderdelen:

- weten wat in de lessen moet worden geleerd (leerdoelen)
- weten wanneer doelen zijn behaald (succescriteria)

De te behalen doelen zijn voor docent en leerling helder. De leerling wordt actief bij te behalen doelen betrokken. Ook de leerdoelen worden in team- en leergebiedplannen op basis van het leerplan per opleiding (BB, KB, GT, GTX, Techniek route, etc.) nader geconcretiseerd en op elkaar afgestemd. De leergebieden concretiseren hierbij de doelen voor de algemene vakken, in de teamplannen van de sectoren/afdelingen in de bovenbouw worden de leerdoelen van de beroepsgerichte vakken geconcretiseerd.

JURIDISCHE STRUCTUUR EN INTERNE ORGANISATIESTRUCTUUR

Juridische structuur

De Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde is opgericht bij notariële akte d.d. 24-12-2005 en staat geregistreerd onder nummer 08142370 bij de Kamer van Koophandel Oost Nederland. De statuten van de stichting zijn gewijzigd per 24-10-2011. Belangrijkste wijziging betrof de invoering van een Raad-van-Toezichtmodel. Verantwoordelijk voor de interne organisatie is het College van Bestuur dat bestaat uit 1 persoon. De Raad van Toezicht van 5 personen zorgt voor het toezicht op het College van Bestuur.

Governance

In het kader van de governance is het goed melding te maken van het bestuurlijk perspectief dat na een prima start in 2016 er in 2017 verder is gewerkt vanuit een professionele en open verhouding tussen de Raad van Toezicht en het bestuur. De Raad van Toezicht heeft zich gepositioneerd vanuit het perspectief van waardengedreven toezicht. Vanuit het bestuur en de Raad is er verder vormgegeven aan het strategisch partnerschap door naast de reguliere bijeenkomsten van de Raad van Toezicht met het bestuur met een extra themabijeenkomst stil te staan bij de governance zelf. Het bestuur heeft middels de bestuursrapportages en via, zo nodig of wenselijk, tussentijds contact, zorg willen dragen voor pro-actieve communicatie met de Raad, heeft in het contact met de Raad een sparringpartner ervaren en ook vertrouwen en ruimte ervaren in de vormgeving en uitvoering van strategie en beleid.

Het bestuur van De Meerwaarde werkt volgens de in 2015 vernieuwde 'Code Goed Onderwijsbestuur VO'. De Code bevat zes lidmaatschapseisen voor de VO-raad. Ze hebben betrekking op verantwoording, medezeggenschap en het tegengaan van belangenverstrengeling. Zo moeten het jaarverslag, de klachtenregeling en klokkenluidersregeling worden gepubliceerd. Ook moet de aanpak van de horizontale dialoog met externe stakeholders worden geformaliseerd, verankerd, onderhouden en vermeld in het jaarverslag. In 2017 is door de remuneratiecommissie gesproken met de bestuurder over zelfevaluatie en beoordeling. In december 2017 heeft de beoordeling conform afspraak plaatsgevonden.

In 2017 is de dialoog met externe stakeholders vormgegeven via de stakeholdersbijeenkomst 'Samen Broeden' en de opzet van binnenringen voor de sectoren techniek, economie, zorg & welzijn en groen. Daarnaast is er een regulier overleg met het wijkplatform, de politie en jongerenwerk opgestart, zijn er frequente contacten met de gemeente en hebben in het kader van de huisvestingsopgave een viertal overleggen met omwonenden plaatsgevonden.

De Code beschrijft verder cultuuraspecten die een belangrijk onderdeel vormen van goed bestuur maar moeilijk in regels zijn te vatten zoals gedrag, leiderschap,

professionaliteit en handelen naar normen en waarden. In 2017 zijn deze aspecten ingevuld middels gesprekken over de filosofie van De Meerwaarde en het traject leiderschap. Daarnaast is er over de integriteitscode en de klokkenluidersregeling gecommuniceerd en zijn deze ook vastgesteld. De cultuuraspecten maken tenslotte regulier onderdeel uit van de gesprekscyclus voor beoordelen en belonen.

De Raad van Toezicht en de bestuurder hebben in 2017 gewerkt binnen het vastgestelde Interne Toezichtskader (ITK). Dit ITK is gebaseerd op principes van waardengericht toezicht dat zich met name kenmerkt door strategisch partnerschap en de zogenaamde voorkantbenadering (het bestuur krijgt, binnen de gestelde kaders, ruimte in de uitvoering van strategie en beleid).

In het Toezichtskader zijn de volgende perspectieven geëxpliciteerd:

- Identiteit, cultuur en mensen
- Onderwijskwaliteit
- Finance
- Processen, bedrijfsvoering en assets
- ICT
- Stakeholders en M&C
- Algemeen/overig

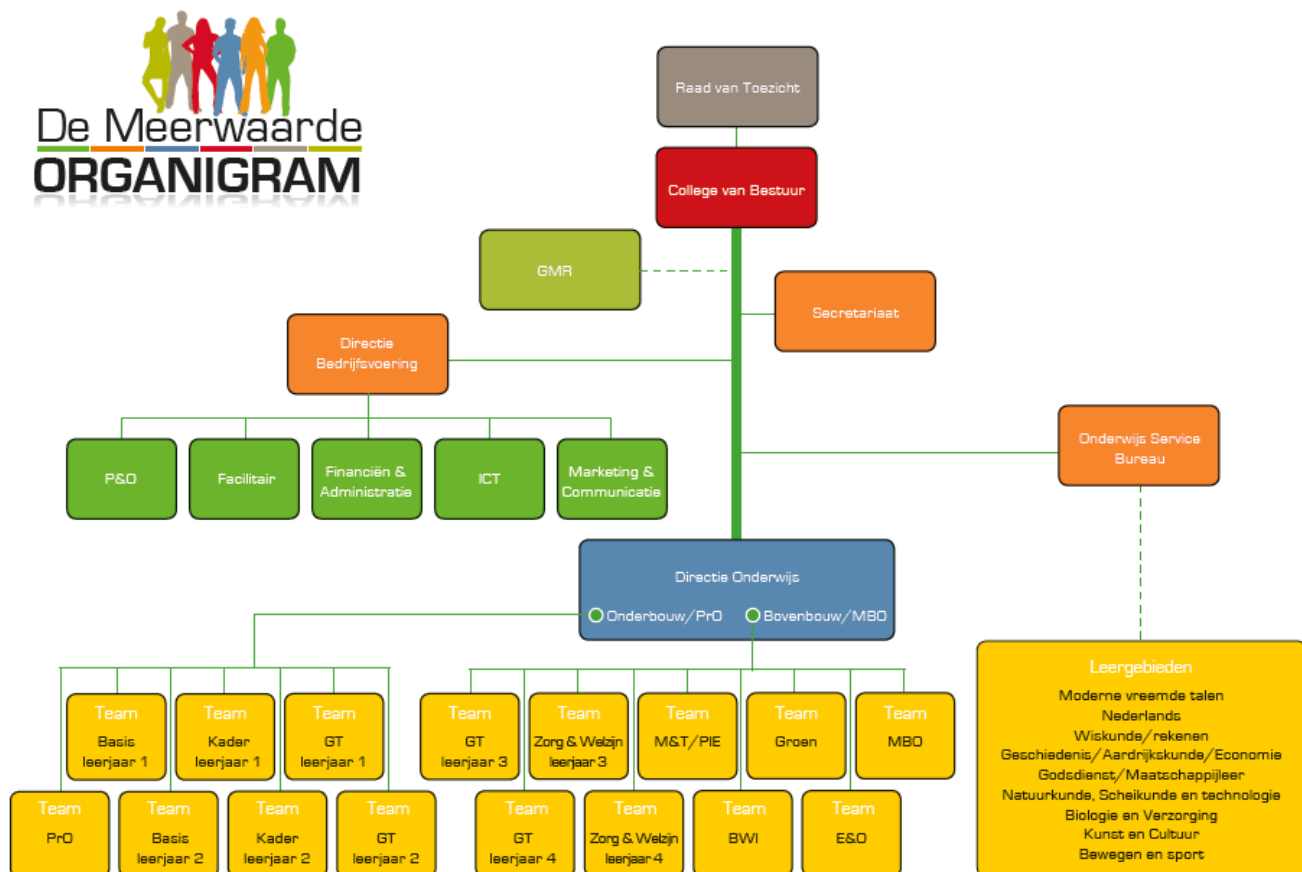
In nauw overleg met de Raad heeft het bestuur in 2017 conform de vastgestelde bestuursrapportage gerapporteerd, waardoor de Raad een goed zicht heeft kunnen krijgen en behouden op de belangrijkste ontwikkelingen in relatie tot de ITK-perspectieven, zodat er effectief toezicht kan worden gehouden. De belangrijkste ontwikkelingen zijn afgeleid uit het strategisch beleidsplan dat op basis van de A3-methodiek is geïntroduceerd, dit jaar breder is verwoord, en dat door de RvT is goedgekeurd. In de bestuursrapportage worden ook de ontwikkelingen op de belangrijkste projecten regulier verantwoord.

In het kader van horizontale verantwoording is ook het goede en groeiende contact met de GMR vermeldenswaardig. Het bestuur beschouwt de GMR in het kader van medezeggenschap ook als de ogen, oren en het kloppend hart van de organisatie en als belangrijke sparringpartner bij beleidsontwikkelingen. Ook bij de GMR heeft het bestuur willen inzetten op pro-actieve communicatie om vroegtijdige betrokkenheid en meedenken bij belangrijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Naast een aantal presentaties van het bestuur over tal van ontwikkelingen was ook een bijeenkomst en de interactie over de projecten en het strategisch beleidsplan 2018 – 2022 waardevol. Bestuur en GMR hebben op een gezamenlijke heidag een volgende stap gemaakt om verder grip te krijgen op specifieke agenda-onderwerpen in relatie tot de ontwikkeling van projecten. Het vorig jaar ingestelde agenda-overleg is positief geëvalueerd en wordt voortgezet evenals het technisch vooroverleg over specifieke onderwerpen. Met deze overleggen lukt het om in gezamenlijkheid meer grip te krijgen op specifieke thematiek

in relatie tot de gewenste ontwikkeling en een duidelijke en betekenisvolle agendavorming te krijgen.

Interne organisatie

De organisatie bestaat uit 16 onderwijskundige teams waarbinnen de verschillende onderwijssectoren en richtingen vormgegeven worden. De teams worden aangestuurd door twee directeuren, één voor de onderbouw en het PrO en één voor de bovenbouw en het MBO. De organisatie wordt ondersteund door 5 stafdiensten per augustus 2017 onder leiding van een directeur bedrijfsvoering: ICT, Financiën & Administratie, Personeelszaken, Facilitair en Marketing & Communicatie. Alleen het Onderwijs Service Bureau (OSB) wordt (naast het secretariaat) nog rechtstreeks aangestuurd door de Voorzitter van het College van Bestuur. De bedoeling is dat het OSB in 2018 wordt overgedragen aan de onderwijsdirectie.



VERBONDEN PARTIJEN

In het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO 25-11 Barneveld-Veenendaal participeren De Meerwaarde met het Johannes Fontanus College (Barneveld), de J.H. Donnerschool (De Glind), het Rembrandt College (Veenendaal), het Christelijk Lyceum Veenendaal (CLV), De Christelijke Scholengemeenschap Veenendaal (CSV), het Ichthus College (Veenendaal) en De Onderwijsspecialisten (Arnhem) binnen dat samenwerkingsverband.

Men stelt zich gezamenlijk verantwoordelijk voor de opvang van alle leerlingen in de regio. Centraal staat het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en het streven naar zorg op maat. Subsidie voor sluitende aanpak en voor reboundvoorziening wordt doelmatig ingezet voor de leerlingen van de participerende scholen. Het samenwerkingsverband geeft o.a. vorm aan Passend Onderwijs door er voor te zorgen dat elke school een SchoolOndersteuningsProfiel (SOP) heeft. Nadat in 2016 is geïnvesteerd in een bestuurlijke discussie over de richting en inrichting van het samenwerkingsverband en deze bestuurlijke discussie heeft geresulteerd in richtinggevendende uitspraken waarop een werkagenda is gebaseerd, is in 2017 werk gemaakt van de verdere uitwerking van deze werkagenda.

Met ROC A12 Ede en MBO Amersfoort zijn convenanten gesloten om de doorstroming van VMBO-leerlingen naar het MBO te optimaliseren. In samenwerking met ROC A12 en MBO Amersfoort kunnen leerlingen op De Meerwaarde MBO niveau-2 afsluiten en wordt er gewerkt aan opleidingen op niveau 3 en 4 in Techniek en Economie. De lessen worden gegeven onder verantwoordelijkheid van de MBO's.

In 2016 zijn op basis van de in 2015 getekende overeenkomst onder regie van een MBO-stuurgroep waarin de Colleges van Bestuur van MBO-Amersfoort, ROC A12 en De Meerwaarde participeren, gezamenlijke ontwerpteams van start gegaan met als doel om alle bestaande opleidingen te herontwerpen op basis van de herziene kwalificatiestructuur en te verkennen welke nieuwe opleidingen op welke wijze het beste gestart kunnen worden op MBO locatie De Meerwaarde in Barneveld. Het is in 2017 gelukt om alle bestaande opleidingen te herontwerpen op basis van de herziene kwalificatiestructuur. De belangstelling voor eventuele toe te voegen nieuwe BOL-opleidingen op het domein van Economie en Ondernemen, Commercieel medewerker (niveau 3), Junior accountmedewerker (niveau 4) en Medewerker marketing & communicatie (niveau 4) was onvoldoende om deze opleidingen te kunnen starten. Voor augustus 2018 wordt nog onderzocht of kan worden gestart met een BOL-opleiding Mechatronica op niveau 3 en/of 4. Mocht daar ook onvoldoende belangstelling voor zijn dan is bestuurlijk de vraag aan de orde of we ons niet juist moeten concentreren op BBL-opleidingen.

In 2017 is er ook een nieuwe verdelingsafpraak tot stand gekomen tussen MBO Amersfoort en ROC A12 met betrekking tot de BBL-techniekopleidingen. Was de gedachte dat alle BBL-techniekopleidingen op niveau 3 en 4 naar ROC A12 zouden overgaan, in de praktijk bleek de tripartite samenwerking die nodig was tussen niveau 2 (MBO Amersfoort) en niveau 3 en 4 (ROC A12) met daarbij ook nog de betrokkenheid van De Meerwaarde als uitvoerende partij in de praktijk te complex. Omdat alle betrokken partijen er over eens waren dat een duidelijke route en goede doorstroommogelijkheden voor de student leidend moesten zijn is besloten dat de BBL-opleidingen metaal- en bouwtechniek in hun geheel overgaan naar ROC A12, terwijl electronica en installatietechniek bij MBO Amersfoort blijven.

In 2017 zijn tenslotte voor wat betreft de samenwerking met betrekking tot het MBO in Barneveld de eerste voorbereidingen getroffen om de raamovereenkomst te actualiseren en bij de ontwikkeling van het MBO in Barneveld ook een eigenstandige bestuurlijke plaats in te ruimen voor het Johannes Fontanus College.

In het kader van meer verbinding tussen bedrijven, onderwijs en de gemeente is er in november 2017 actief deelgenomen aan de studiereis die de gemeente Barneveld had georganiseerd naar Rijssen. Daar zijn een aantal bedrijven bezocht en ook inspirerende samenwerkingsverbanden tussen bedrijven/instellingen en het onderwijs als REMO West-Twente en het Zorggilde. Naar aanleiding van de studiereis heeft de gemeente diverse bedrijven uitgenodigd in 2018 voor een vervolgesprek over de kansen voor mechatronica.

Met Ons Bedrijf werkten we ook in 2017 samen voor wat betreft het beheer van het Natuurcentrum De Meerwaarde. De cliënten van Ons Bedrijf zijn verantwoordelijk voor het beheer. Dit zijn medewerkers met een beperking die aangestuurd worden door een professional van Ons Bedrijf. We zien dit als een vorm van maatschappelijk ondernemen waarbij onze leerlingen direct in contact komen met mensen met een beperking.

Ons doel om in 2017 naast de bestaande vier ondernemers waar we een huurovereenkomst mee hebben gesloten voor de huur van een bedrijfsruimte in ons onderwijsgebouw via gesprek ook andere potentieel gegadigden te interesseren voor een nieuwe bedrijfsvestiging in ons gebouw zijn helaas zonder positief resultaat gebleven. Het is zelfs zo dat de ondernemer van de kapsalon de werkzaamheden heeft stopgezet. Er zijn ondertussen gesprekken gaande met een nieuwe ondernemer voor de kapsalon. Daar hopen we in 2018 dan minimaal een positief resultaat op te kunnen vermelden.

De samenwerkingsverbanden en convenanten

- Samenwerkingsovereenkomst Platform Onderwijs-Arbeidsmarkt Valleiregio
- Intentieverklaring regionaal Netwerk Passend Onderwijs, regio Vallei
- Samenwerkingsovereenkomst betreffende het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters door middel van programmagelden
- Regionaal Arrangement voor de regio Veluwe Zuid
- Samenwerkingsovereenkomst Rebound Barneveld
- Samenwerkingsovereenkomst VO-ROC A12
- Samenwerkingsovereenkomst met MBO Amersfoort
- Raamovereenkomst met MBO Amersfoort en ROC A12
- Samenwerkingsverband Veluwse Interne Arbeidsmarkt (VIA)
- Samenwerkingsovereenkomst ISK Barneveld

ZAKEN MET EEN BEHOORLIJK POLITIEKE OF MAATSCHAPPELIJKE IMPACT

De financiële ontwikkelingen binnen het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO hebben de nodige aandacht gevraagd. Vanwege allerlei wijzigingen in de bekostigingsstructuur is er voor de komende jaren mogelijk minder geld beschikbaar voor De Meerwaarde. Dit punt is onderdeel van de bestuurlijke gedachtewisseling die momenteel gaande is in het samenwerkingsverband.

VOORKOMING EN AFHANDELING VAN KLACHTEN

We vinden het onderhouden van goede en open relaties met leerlingen, ouders en ook met omwonenden van groot belang. Er wordt daarom geïnvesteerd in goede contacten met leerlingen, in grotere ouderbetrokkenheid en ook in goede wijkcontacten. In 2017 hebben we wat het laatste betreft het wijkplatform Barneveld Zuid III / Veller weer uitgenodigd in het kader van de Veiligheidsweek. Ook is er per 2017 een structureel overleg (2x per jaar) opgestart. Tenslotte hebben we een goede vergadering van het wijkplatform in De Meerwaarde mogen faciliteren, waarin naast de huisvesting en sociale veiligheid ook een bijdrage werd geleverd over de ontwikkeling van het puberbrein. Deze vergadering is positief geëvalueerd.

Voor de afhandeling van klachten hebben we een protocol met klachtenprocedure en klachtencommissie. We onderscheiden verschillende soorten klachten die elk hun eigen route hebben en uiteindelijk bij de klachtencommissie kunnen uitkomen.

De klachten delen we als volgt in:

1. Klachten
2. Informele klachten
3. Meldingen uit de buurt.

De meeste vragen en opmerkingen komen uiteraard bij de mentor en de teamleider terecht. Wanneer op dit niveau klachten worden opgelost dan is registratie niet

noodzakelijk. Wel wordt hierover altijd verslag gedaan in ons leerlingenadministratiesysteem. Wij registreren dus alleen de (informele) klachten die bij de contactpersonen en de directie terechtkomen omdat dit vaak (informele) klachten zijn met een grotere impact. Als ze door de contactpersoon informeel kunnen worden afgehandeld noemen we het een informele klacht, lukt dat niet dan wordt het een formele klacht. Alle (informele) klachten zijn naar tevredenheid afgehandeld. Uiteindelijk hebben we één formele klacht gekregen en ook deze is naar tevredenheid afgehandeld. Als uit verschillende informele klachten blijkt dat een bepaalde thematiek zich voordoet, wordt deze - waar mogelijk - ook extra opgepakt in preventieve zin. Zo is er in 2017 nadrukkelijk extra ingezet op bewustwording rond het gebruik van de smartphone in relatie tot sexting.

Naast formele en informele klachten hebben we ook te maken met meldingen uit de buurt. Deze meldingen uit de buurt worden door de conciërge geregistreerd en monitoren we ook op afhandeling. We vinden het belangrijk actief signalen op te vangen en ook in de omgeving van de school naar de mogelijkheden van de school bij te dragen aan sociale veiligheid.

Overzicht geregistreerde (informele) klachten en meldingen:

SOORT	Aantal	Gemeld bij
1. klachten	1	Directie / bestuur
2. (informele) klachten	8	Contactpersonen
3. meldingen buurt	19	Conciërge

NEVENFUNCTIES BESTUURDER

De nevenfuncties van de bestuurder B. Brand zijn per 31-12-2017:

1. Vicevoorzitter Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Barneveld - Veenendaal, tevens voorzitter auditcommissie;
1. Bestuurder samenwerkingsverband Veluwe Interne Arbeidsmarkt (VIA);
2. Voorzitter Buurtvereniging Pleintje 06, Zwolle.

2. ONDERWIJS

KERNACTIVITEIT

Onze kernactiviteit is het geven van goed onderwijs. We bieden leerlingen kansen om zich optimaal te ontwikkelen en een zo hoog mogelijk diploma te halen. Ook bereiden we hen voor op de maatschappij en het vervolgonderwijs en laten we ze zien wat het inhoudt een christen te zijn in deze wereld.

Onderwijsontwikkeling vinden we belangrijk en is voor ons een continu proces. Omdat de wereld om ons heen snel verandert, passen we ons onderwijs steeds weer aan de nieuwe werkelijkheid aan. Wat hebben leerlingen van nu nodig voor hun toekomst? Op welke manier bereiken we het beste onze doelen en hoe zorgen we ervoor dat leerlingen een fijne schooltijd hebben en met plezier blijven leren?

In het leerplan 'Samen talent ontwikkelen' hebben we beschreven op welke manier we samen werken aan het bereiken van onze onderwijsdoelen. We willen dat doen middels drie richtingaanwijzers: verbindend, levensecht en toekomstgericht! De betekenis van deze drie hebben we verder uitgewerkt in onze onderwijsfilosofie.

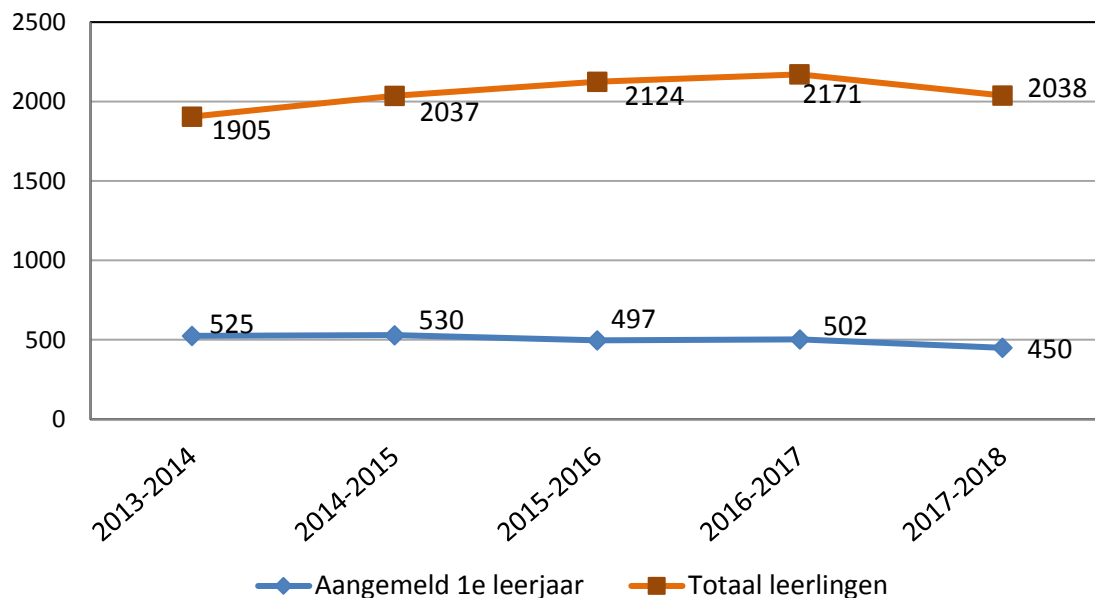
In augustus 2017 is gestart met het nieuwe beroepsgerichte programma. Naast alle onderwijsontwikkelingen in de verschillende teams, zijn er in 2017 drie onderwijsontwikkelprojecten opgestart: Visie op Onderwijs & ICT (met digitale geletterdheid), Burgerschap en Gezond Leven.

In november 2017 heeft er een visitatie plaatsgevonden door collega-scholen uit het VIA-verband. Als critical friends hebben ze een verificatieonderzoek gedaan naar het pedagogisch klimaat op onze school. De onderzoeksvragen waren: Hoe staat het beschreven, hoe wordt het verwoord door bestuur/directie en hoe wordt het ervaren door personeel en leerlingen? Naar aanleiding van dit onderzoek denken we schoolbreed verder na over pedagogisch klimaat, sociale vaardigheden en veiligheid. De werkgroep sociale veiligheid bereidt een advies voor aan bestuur/directie.

Leerlingenaantallen

Het afgelopen jaar zijn we qua instroom gedaald. Wanneer het leerlingenaantal blijft steken op dit niveau of wanneer het nog verder daalt, hebben we in dit gebouw op termijn voldoende ruimte voor ons onderwijs. Wel zijn er onderwijskundige wensen die mogelijk gerealiseerd kunnen worden omdat we ook met dit leerlingenaantal recht hebben op uitbreiding.

De prognoses laten voor langere tijd zien dat we op of boven de 2000 leerlingen blijven zitten. Daarom zijn we het afgelopen najaar gestart met het verkennen van eventuele definitieve uitbreidingsmogelijkheden.

Aantal leerlingen**Geografisch voedingsgebied**

Onze leerlingen komen uit een grote regio die zijn grenzen kent bij Amersfoort, Leusden, Ede, Veenendaal, Harskamp, Kootwijk, Garderen, Putten en Nijkerk. De leerlingen die het verst weg wonen zitten op 21 km bij ons vandaan. Ongeveer 50% van onze leerlingen komt uit de kern van Barneveld. Opvallend is dat ook uit Ede 28,0 % komt, maar een groot deel daarvan komt uit Lunteren dat sterk georiënteerd is op Barneveld.

Uit welke gemeenten komen de leerlingen in 2017-2018?

Gemeente top 3	Voedingsgebied
<i>Barneveld</i>	<i>47,7%</i>
<i>Ede</i>	<i>28,0%</i>
<i>Putten</i>	<i>5,5%</i>

Bron: scholenopdekaart.nl

Aanbod opleidingen

Wij bieden een breed scala aan opleidingsmogelijkheden. De Meerwaarde heeft vier sectoren: Techniek, Zorg & Welzijn, Economie en Groen. Alle sectoren hebben de mogelijkheid om op vier niveaus te worden afgesloten: de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg, de gemengde leerweg en de theoretische leerweg. Naast deze sectoren en leerwegen biedt De Meerwaarde Praktijkonderwijs.

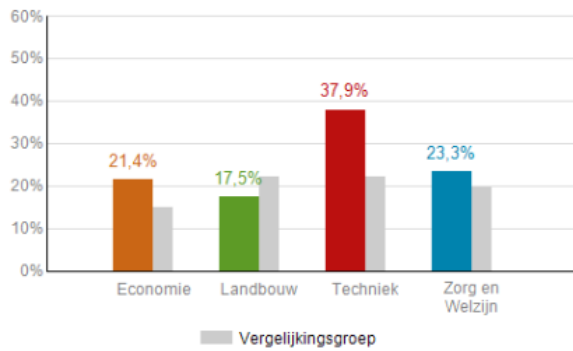
Eind 2015 is door de CvB's van MBO-Amersfoort, ROC A12 en De Meerwaarde een Raamovereenkomst getekend, waarmee zij aangeven samen te werken aan het optimaliseren van de doorstroom van VMBO-leerlingen naar het MBO en het verkennen van nieuwe MBO opleidingen in Barneveld. In schooljaar 2016-2017 verzorgt De Meerwaarde, in samenwerking met MBO-Amersfoort een aantal MBO niveau-2 en 3 opleidingen. Het aanbod bestaat uit de verschillende BBL-opleidingen niveau 2 en 3: Metaaltechniek, Elektrotechniek, Installatietechniek en Bouwtechniek en daarnaast de BOL-opleiding niveau 2 Helpende Zorg en Welzijn. De lessen worden door docenten van De Meerwaarde verzorgd, in samenwerking met docenten van MBO-Amersfoort. Docenten van het Praktijkonderwijs verzorgen in samenwerking met MBO Amersfoort de Entree-opleiding.

Profielen / sectoren

De meeste leerlingen in leerjaar 4 van de basisberoepsgerichte leerweg volgen in schooljaar 2016-2017 onderwijs in de sector Techniek (37,9%). Daarna volgen de sectoren Zorg & Welzijn (23,3%), Economie (21,4%) en Groen (17,5%). Ten opzichte van het jaar ervoor, groeit in deze leerweg het leerlingenaantal m.n. in de sector Economie. Ook bij de kaderberoepsgerichte leerweg wordt de sector Techniek (37%) veel gekozen, met als goede tweede Zorg & Welzijn (34,6%). In beide sectoren groeit het aantal leerlingen. De keuze voor deze sectoren ligt ook beduidend hoger dan bij de vergelijkingsgroep. Voor de sector Economie koos 19% van de leerlingen en voor de sector Groen 9%.

Binnen de gemengd/theoretische leerweg kiezen steeds meer leerlingen voor het examen doen in de gemengde leerweg, namelijk 51,4% in 2017. Twee jaar geleden was dit nog 42%. Dit percentage ligt beduidend hoger dan bij de vergelijkingsgroep, waar 30% van de leerlingen examen doet in de gemengde leerweg en 70% examen in de theoretische leerweg. Dit schooljaar namen ruim 40 leerlingen meer deel aan het examen in de gemengd/theoretische leerweg. Dit verklaart ook de groei in de meeste sectoren en vmbo-t. Opvallend is de daling qua leerlingenaantal bij Zorg & Welzijn.

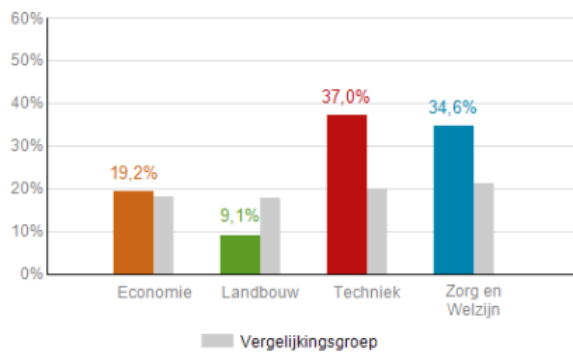
Hoe zijn de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-b** in 2016-2017?



Hoe waren de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-b** de afgelopen jaren?

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	Aantal	Aantal	Aantal
Economie	17	10	22
Landbouw	11	19	18
Techniek	42	44	39
Zorg en Welzijn	26	26	24

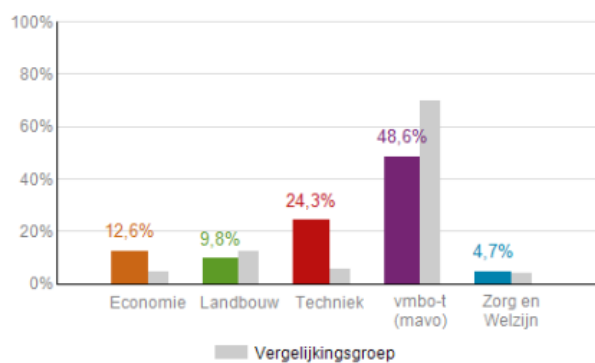
Hoe zijn de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-k** in 2016-2017?



Hoe waren de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-k** de afgelopen jaren?

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	Aantal	Aantal	Aantal
Economie	39	40	40
Landbouw	15	27	19
Techniek	63	64	77
Zorg en Welzijn	70	55	72

Hoe zijn de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-(g)t** in 2016-2017?



Hoe waren de examendeelnemers verdeeld over de sectoren op het **vmbo-(g)t** de afgelopen jaren?

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
	Aantal	Aantal	Aantal
Economie	15	13	27
Landbouw	9	15	21
Techniek	10	23	52
vmbo-t (mavo)	69	86	104
Zorg en Welzijn	16	34	10

Bron: *scholenopdekaart.nl*

Praktijkonderwijs

De afdeling Praktijkonderwijs (PrO) heeft een eigen Brinnummer (BRIN = Basisregistratie Instellingen) en zijn eigen plek binnen De Meerwaarde. Er is een beleidsplan PrO (schoolplan) dat gebaseerd is op het schoolplan van De Meerwaarde. Ook is er een eigen website, gekoppeld aan de website van De Meerwaarde en een eigen schoolgids.

Het PrO kenmerkt zich door leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Zij hebben allemaal een toelaatbaarheidsverklaring voor het PrO. Er wordt voor iedere leerling gewerkt met een Individueel Ontwikkelingsplan (IOP). Hierin staat beschreven welk eindperspectief nagestreefd wordt en op welke manier daaraan gewerkt gaat worden. De Schakelklas en de Entree-opleiding behoren ook tot de afdeling Praktijkonderwijs.

AANTAL LEERLINGEN AFDELING PRO

Het praktijkonderwijs heeft de afgelopen jaren een groei doorgemaakt en daalt nu licht. Het leerlingenaantal is het afgelopen schooljaar gedaald van 195 (1-10-2016) naar 186 (1-10-2017) leerlingen. Deze 186 leerlingen zijn onder te verdelen in 164 leerlingen Praktijkonderwijs en 22 leerlingen Schakelklas.

KERNACTIVITEIT

Het PrO biedt leerlingen eindonderwijs; het leidt op voor wonen, vrije tijd, burgerschap en arbeidsmarkt. Het onderwijs bereidt voor op het functioneren in de samenleving, nu en in de toekomst.

In het praktijkonderwijs gaat het om talentontwikkeling, het centraal stellen van de leerling en maatwerk. Het curriculum bestaat uit theoretisch onderwijs, persoonlijkheidsvorming, sociale vorming en arbeidstraining. Rekenen en Taal krijgen veel aandacht om hiermee doorstroom naar het MBO open te houden. Het gaat ook bij deze leerlingen om 'Meer bereiken dan mogelijk lijkt!' en We geloven in elk talent.

LEERLINGBEGELEIDINGSSYSTEEM (LBS) PRESENTIS

Voor een nog betere begeleiding van leerlingen is het programma Presentis aangeschaft. Presentis is een digitaal begeleidingssysteem voor vraaggericht onderwijs en begeleiden. Het programma is speciaal ontwikkeld voor het PrO. De invoering vindt plaats in 2018 aan de hand van Projectmatig Creëren.

ENTREE-OPLEIDING

In samenwerking met het MBO Amersfoort verzorgt het PrO de volgende MBO-opleidingen:

- Entree horeca
- Entree dienstverlening en zorg
- Entree logistiek
- Entree verkoop/winkel
- Entree techniek
- Entree plant en leefomgeving

Entree kent twee varianten op De Meerwaarde:

- Entree-werken: gericht op uitstroom naar werk (arbeidscompetenties en het beroepsgerichte programma en taal en rekenen op 1F)
- Entree-leren: gericht op uitstroom naar MBO-niveau 2 (arbeidscompetenties, het beroepsgerichte programma en rekenen/taal op 2F).

TRANSITIEKLAS

De leerlingen uit deze klas stromen uit naar een reguliere baan. Wanneer regulier niet mogelijk is, wordt voor deze leerlingen een werkplek gezocht in een meer beschermde omgeving met meer begeleiding.

SCHAKELKLAS

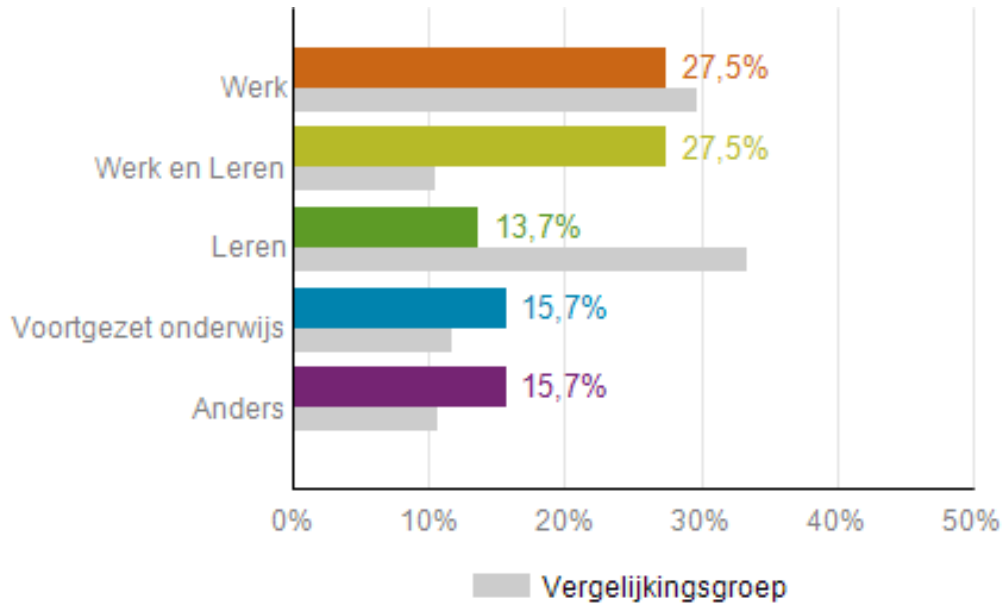
Voor leerlingen die na de basisschool nog een extra ontwikkeljaar nodig hebben, bieden we - een traject in de Schakelklas aan. In dit schakeljaar krijgen de leerlingen veel taal en rekenen waardoor ze beter voorbereid zijn op het VO. Veel van deze leerlingen komen uit het Speciaal Basisonderwijs. Leerlingen met een PrO-indicatie gaan niet naar de Schakelklas, omdat de Schakelklas leerlingen voorbereid op het regulier VO.

OPBRENGSTEN PRAKTIJKONDERWIJS

Na klas 3 worden de leerlingen ingedeeld op hun uitstroomperspectief. De mogelijkheden zijn: MBO Entree-Werken, MBO Entree-Leren en de Transitieklas.

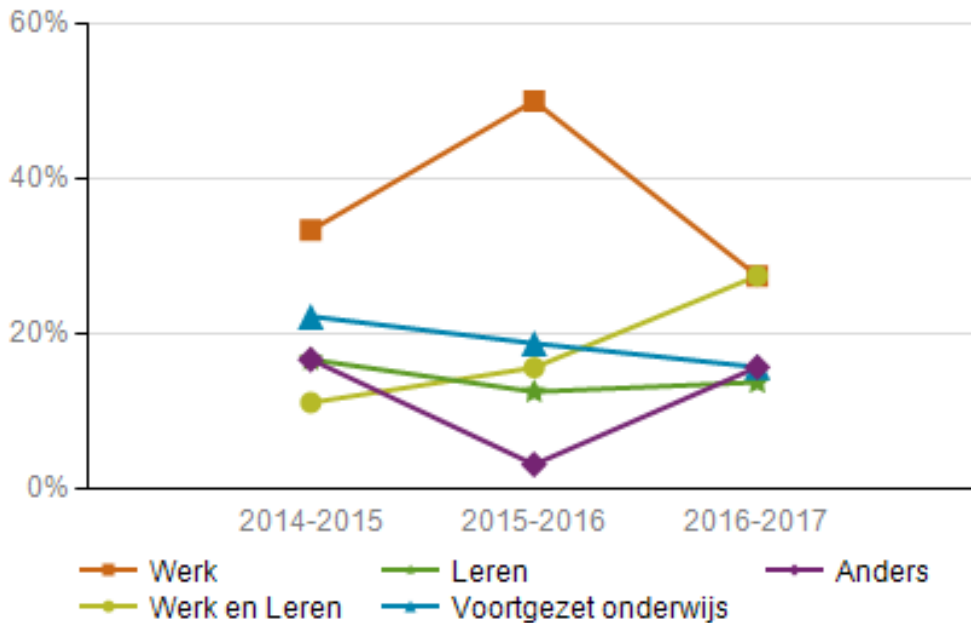
Er zijn totaal 25 leerlingen uitgestroomd: 22 leerlingen hebben een MBO Entree diploma gehaald, 13 van hen Entree-Werken, 9 leerlingen Entree-Leren. Van de drie leerlingen die geen Entree hebben gehaald is er één naar een begeleide werkplek gegaan. Twee leerlingen zijn naar een reguliere werkplek gegaan. Bijzonder is te vermelden dat deze twee een zmlk-indicatie hebben. Via de pilotgroep passend onderwijs hebben ze dit resultaat kunnen halen.

Waar komen de leerlingen praktijkonderwijs die in 2016-2017 uitstroomden terecht?

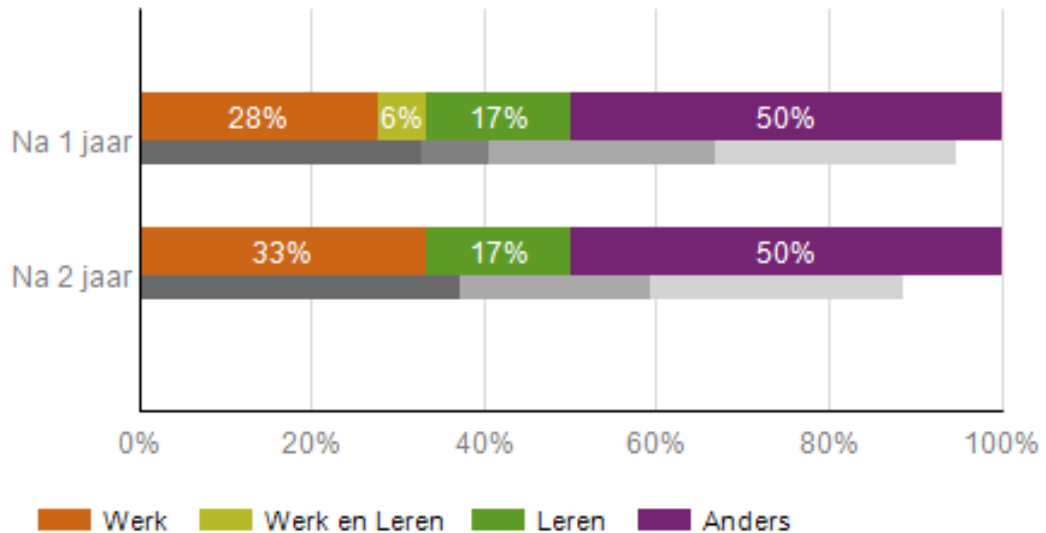


Bron: scholenopdekaart.nl

Waar kwamen de leerlingen praktijkonderwijs die de afgelopen jaren uitstroomden terecht?



Waar kwamen de leerlingen praktijkonderwijs die in 2014-2015 uitstroomden, na één jaar en na twee jaar terecht?

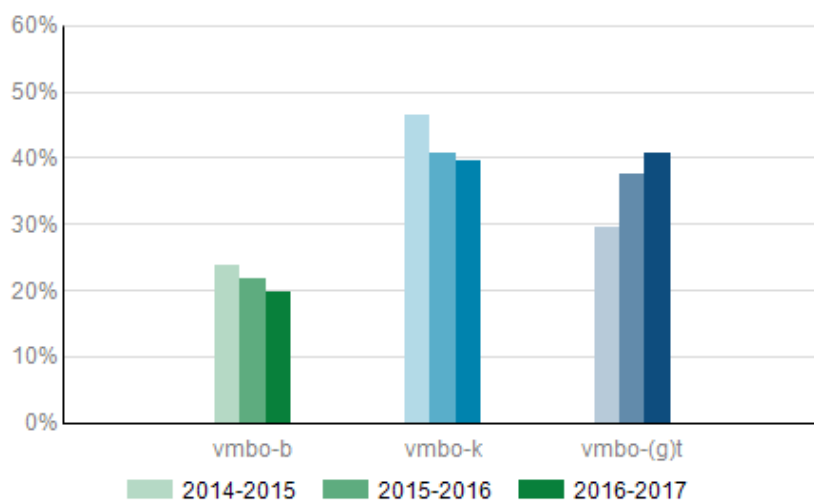


Bron: *scholenopdekaart.nl*

Examenresultaten

Het percentage examenleerlingen is in de afgelopen twee jaar afgenomen in de basisberoepsgerichte en de kaderberoepsgerichte leerweg en gestegen in de gemengd/theoretische leerweg. In 2017 doet 20% van de leerlingen op De Meerwaarde examen in de basisberoepsgerichte leerweg, iets minder dan 40% in de kaderberoepsgerichte leerweg en de grootste groep, iets meer dan 40%, doet examen in de gemengd/theoretische leerweg.

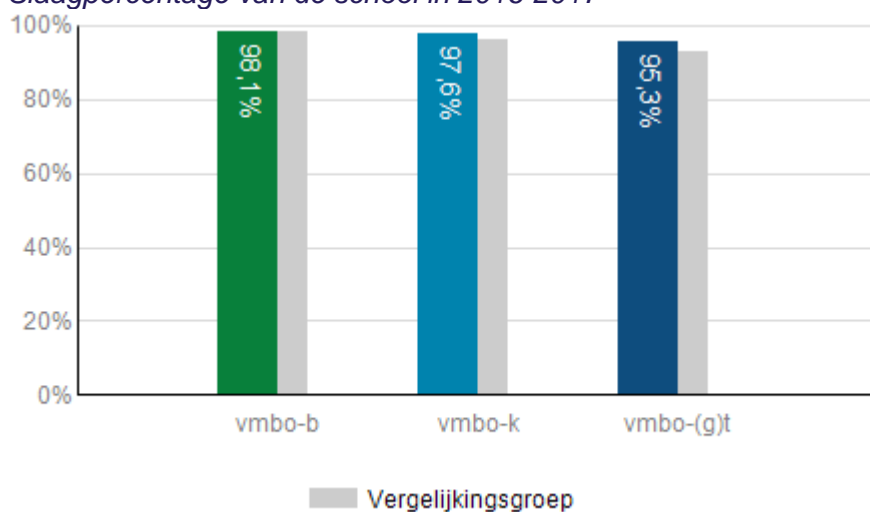
Hoe zijn de examenleerlingen verdeeld over de verschillende onderwijssoorten de afgelopen jaren?



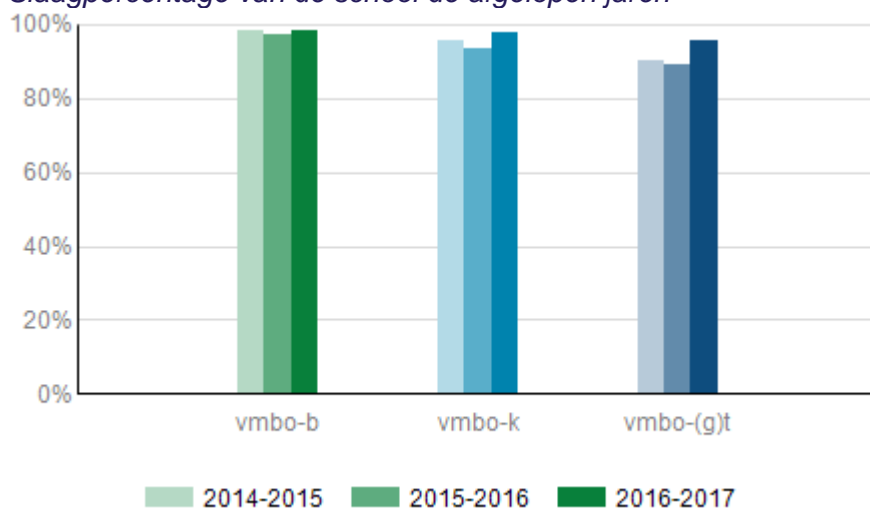
Bron: *scholenopdekaart.nl*

De slaagpercentages liggen voor schooljaar 2016-2017 hoger dan in 2015-2016, waar we als school erg blij mee zijn. Uit de volgende grafieken blijkt dat het slaagpercentage van de basisberoepsgerichte leerweg met 98,1% uitstekend is en gelijkligt aan het landelijk gemiddelde. Het slaagpercentage van de kaderberoepsgerichte leerweg (97,6%) ligt beduidend hoger dan in 2016 en boven het landelijk gemiddelde. Ook het slaagpercentage van de gemengd/theoretische leerweg is met 95,3% goed en ligt boven het landelijk gemiddelde.

Slaagpercentage van de school in 2016-2017



Slaagpercentage van de school de afgelopen jaren

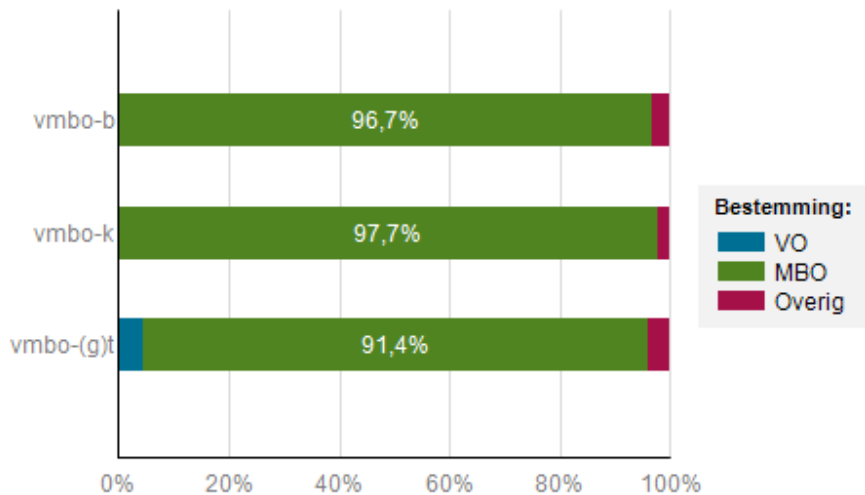


Bron: *scholenopdekaart.nl*

VERVOLGONDERWIJS

Nadat de opleiding op De Meerwaarde is afgerond stromen de meeste leerlingen door naar het MBO. In onderstaand overzicht is te zien dat de doorstroompercentages naar het MBO voor alle leerwegen hoog is. Hoger dan in 2015.

Waar kwamen de leerlingen na het examen in 2015-2016 terecht?

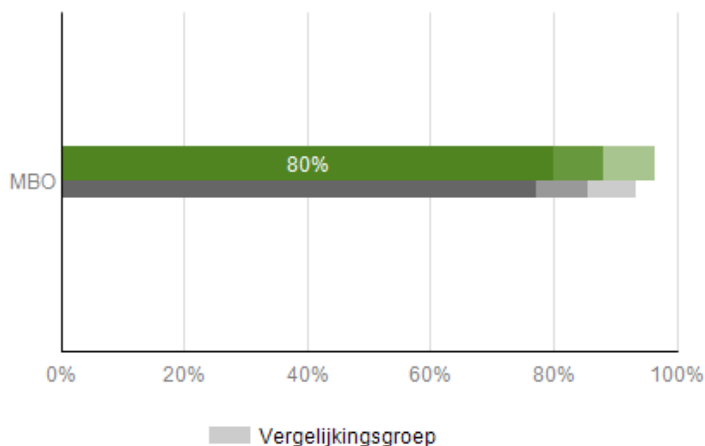


Bron: scholenopdekaart.nl

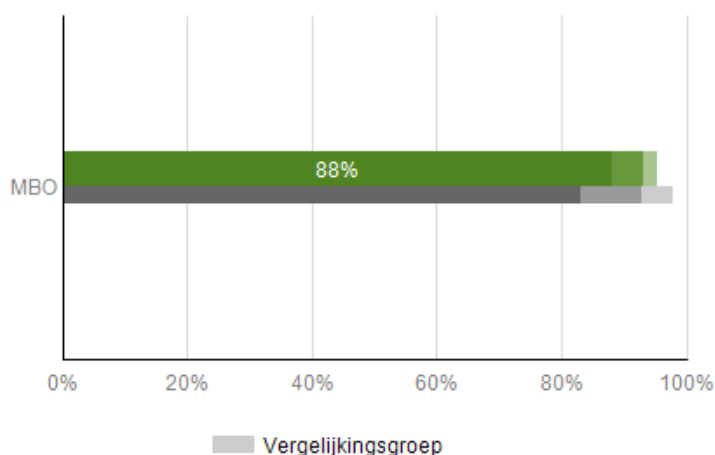
In 2016 ging ruim 30% van de geslaagde leerlingen naar MBO-Amersfoort en 13% naar ROC A12. Andere afnemers zijn AOC Groenhorst College in Barneveld (9%), Aventis in Apeldoorn (9%), ROC Landstede in Harderwijk (8%), Rijn IJssel in Arnhem (7%) en ROC Midden Nederland (6,5%). De overige leerlingen stromen, op een paar na, door naar andere MBO-opleidingen. Slechts 7 leerlingen (1,5%) kozen voor doorstroom naar de HAVO. Kijkend naar de koers van onze school is het logisch dat een hoog percentage leerlingen, ook binnen de gemengd/theoretische leerweg, doorstroomt naar het MBO. De Meerwaarde kiest voor: De weg naar werk-MBO-HBO.

Uit onderstaande overzichten van scholenopdekaart.nl blijkt dat onze leerlingen het op het MBO goed doen en een hoog percentage leerlingen na één jaar MBO doorstroomt naar het tweede jaar. Als we naar de vergelijkingsgroep kijken kunnen we concluderen dat onze leerlingen goed doorstromen binnen de gekozen opleiding: de leerlingen die afkomstig zijn uit de basisberoepsgerichte leerweg scoren ruim boven het landelijk gemiddelde qua doorstroom; het switchen en de uitval is gelijk aan het landelijk percentage. Ook in de kaderberoepsgerichte leerweg ligt de doorstroom boven het landelijk gemiddelde en ligt zowel het switchen als de uitval beneden het landelijk percentage, wat positief is. Bij de gemengd/theoretische leerweg scoren de leerlingen qua doorstroom in het MBO ruim boven het landelijk percentage; er wordt over het algemeen iets meer geswitcht qua opleiding. De uitval ligt beduidend lager dan landelijk het geval is. Een mooi resultaat van de Loopbaanoriëntatie –en begeleiding (LOB), waar we steeds beter op inzetten op De Meerwaarde.

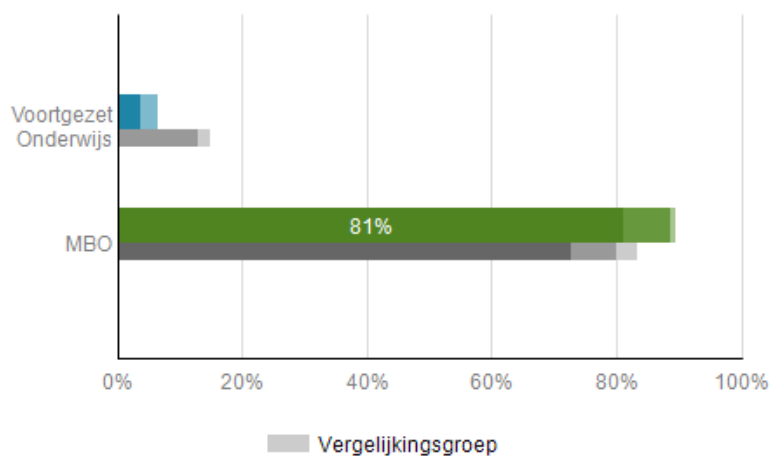
Wat was de situatie na één jaar van de vmbo-b leerlingen die examen deden in 2014-2015?



Wat was de situatie na één jaar van de vmbo-k leerlingen die examen deden in 2014-2015?



Wat was de situatie na één jaar van de vmbo-(g)t leerlingen die examen deden in 2014-2015?



Bron: scholenopdekaart.nl

ONDERWIJSKUNDIGE EN ONDERWIJS-PROGRAMMATISCHE ZAKEN

LEERPLAN

Ons prachtige onderwijsgebouw voldoet aan de voorwaarden voor goed onderwijs. Wat volgens ons goed onderwijs is, hebben we beschreven in ons Leerplan. Dit Leerplan is continu in ontwikkeling. Jaarlijks zijn er zaken die van buitenaf op ons afkomen en waar we de keuze moeten maken of we er wel of niet iets mee gaan doen in ons onderwijsprogramma. Het leerplan, of de onderwijsontwikkeling, is opgenomen in de Planning & Control-cyclus zodat het een richtinggevend instrument is voor de planvorming in teams en leergebieden.

De vier thema's waar we vooral op hebben ingezet, zijn het afgelopen schooljaar projectmatig opgestart via Projectmatig Creëren (PMC). Deze PMC-werkwijze is schoolbreed ingevoerd als werkwijze voor veranderonderwerpen. Het gaat om het project 'Onderwijs en ICT', 'Burgerschap' en 'Gezonde School'. De ondernemende vaardigheden hebben we op basis van nieuwe inzichten opgenomen in de nieuwe onderwijsfilosofie onder de kopjes *verbindend* en *levensecht*.

ONDERWIJSFILOSOFIE

Een eerste project dat via PMC is gelopen, was het project onderwijsfilosofie. Dit heeft geresulteerd in een concept-filosofie dat ook is opgenomen in het nieuwe Schoolplan. Deze filosofie is richtinggevend voor alle plannen binnen school.

NIEUWE BEROEPSGERICHTE PROFIELEN

In het afgelopen jaar zijn de nieuwe beroepsgerichte profielen voor de bovenbouw Basis, Kader en GL ingevoerd in leerjaar 4.

TECHNIEKROUTE

De Techniekroute is verder geïmplementeerd in leerjaar 3. Het programma voor leerjaar 4 wordt schooljaar 2017/2018 uitgewerkt en een goede doorgaande leerlijn onderbouw-, bovenbouw staat daarbij centraal.

GTX

Na een schooljaar van voorbereiding is de Nieuwe GTX ook dit schooljaar weer gestart met één klas in leerjaar 1. De leerlingen van leerjaar 1 zijn goed doorgestroomd naar leerjaar 2. Een enkele leerling is overgestapt naar de GT. Ook is er een leerling overgestapt van GT naar GTX.

In de GTX wordt gewerkt volgens een eigen duidelijke GTX-aanpak. Deze aanpak kenmerkt zich door veel zelfstandigheid, een hoog tempo en hoge complexiteit. Al met al een leerweg voor leerlingen die van uitdaging houden. De eerste ervaringen zijn goed. De voorbereidingen voor leerjaar 3 zijn in volle gang.

INTERNATIONALISERING

Op De Meerwaarde vinden we het belangrijk dat de leerlingen in de gelegenheid worden gesteld om levensecht te leren. Om hieraan tegemoet te komen worden projecten ontwikkeld, waarin leerlingen uitgedaagd worden om aan de slag te gaan met het oplossen van levensechte dilemma's. Bij de moderne vreemde taal Duits krijgen leerlingen te maken met taken en opdrachten die een realistisch beeld van Duitsland met haar taal en cultuur geven.

Tijdens Sprachstadt, maakten de leerlingen van leerjaar 4 met Duits in hun examenpakket in maart 2017 kennis met verschillende takken van de middenstand in Dinslaken. De leerlingen werden volgens het ERK beoordeeld. Het doen, ontdekken en ondernemen maakt dat Sprachstadt levensecht, betekenisvol en uitdagend is. In de toekomst is een bijbehorend uitwisselingsproject niet uitgesloten.

In juni 2017 namen een paar honderd leerlingen van leerjaar 3 deel aan een excursieweek in het buitenland. Een kennismaking met andere landen en mensen uit andere culturen is bijzonder leerzaam voor leerlingen en inspireert docenten. Zo werd er een bezoek gebracht aan de Belgische Ardennen, Zuid-Frankrijk, Italië, Engeland, Normandië, de Duitse Eifel en Tsjechië, waarbij o.a. bijzondere steden en musea bezocht werden.

Prestatiebox voortgezet onderwijs

Het ministerie van OC&W heeft ook in schooljaar 2016-2017 extra middelen toegezegd in de Regeling Prestatiebox VO 2015-2018. Hierbij doen wij verslag van de inzet van deze gelden. Er is ingezet op het ontwikkelen van De Meerwaarde als onderzoekende school. Teamleiders hebben één of meer teamleden gefaciliteerd voor het doen van onderzoek in hun team.

Reeds enkele jaren onderzoeken de onderwijskundige teams op De Meerwaarde op welke wijze zij de kwaliteit van het onderwijs kunnen verbeteren en het leersucces van leerlingen kunnen bevorderen. De teamleider is hierbij de initiator en één of meerdere collega's de onderzoekers. Het onderzoek heeft het professionele gesprek in de teams gestimuleerd: waarom doen we de dingen zoals we ze doen en kan het beter? Vanuit het Onderwijs Service Bureau (OSB) wordt de onderzoekende houding en het onderzoek doen gestimuleerd en begeleid.

In het volgende overzicht zijn de onderzoeksthema's van de verschillende teams beschreven.

Team	Onderzoeksvraag
1 Basis	Prestaties verbeteren door zelfregulatie, doelen stellen.
2 Basis	PLG gericht op werken in de klas op 3 niveaus, praktisch onderwijs, werkvormen, maatwerk en toetsing. Docenten onderzoeken en bespreken theoretische kaders, bereiden aan de hand daarvan lessen voor, overleggen met elkaar, kijken bij elkaar en wisselen ervaringen uit.
1 Kader	Werkt een ouderpanel verhogend ten aanzien van ouderbetrokkenheid?
1 GT/2 GT	Vervolg op onderzoek naar verhoging van de motivatie. Welk docentengedrag hoort erbij?
PrO	Hoe kunnen we beschikbare data rondom taal en rekenen zinvol gebruiken?
3 en 4 Z&W	Hoe kunnen de competenties, die horen bij de beroepshouding van de leerlingen VMBO – Zorg & Welzijn op De Meerwaarde, integreren in het bestaande lesprogramma?
Mobiliteit/BWI	Over welke vaardigheden en kennis moeten de leerlingen van de techniek beschikken en op welk niveau moeten ze zitten om een goede aansluiting te vinden met het bedrijfsleven?
Groen	Hoe en bij welke vakken kunnen de vaardigheden mediawijsheid en digitale geletterdheid voldoende onderhouden worden in het programma van de afdeling Groen (beroepsgericht en avo)?
BWI	Hoe sluiten de BWI-lessen aan op de competenties die onze leerlingen nodig hebben om hun CSPE met een positief resultaat af te sluiten?
3GT	Wat houdt formatief toetsen in en op welke wijze kunnen we dit teambreed inzetten?

INTERNE EN EXTERNE KWALITEITZORG

Jaarlijks verrichten we onderzoek naar de tevredenheid onder ouders en leerlingen. De uitslagen van het onderzoek onder de leerlingen worden op onze website gepresenteerd en vergeleken met het landelijk gemiddelde. Hieronder lichten we enkele scores verder toe en vermelden we welke initiatieven we genomen hebben n.a.v. vorige tevredenheidsonderzoeken. De afdeling Praktijkonderwijs (PrO) is meegenomen in de totaalcijfers.

Algemeen

Het aantal deelnemers aan het onderzoek is weer gestegen. Het percentage leerlingen is gestegen van 84% naar 90,7%. Deelname van ouders is ongeveer gelijk gebleven. We blijven nadenken over het vergroten van de ouderbetrokkenheid. Alle teams hebben ouderbetrokkenheid op hun agenda staan en hopen hiermee ook hun ouders te motiveren mee te doen aan het tevredenheidsonderzoek. De leerlingen zijn over het algemeen positiever (van 6.7 naar 6.9) over De Meerwaarde. Dit is boven het landelijk gemiddelde. De ouders scoren een mooie 8.1 en ook boven het landelijke gemiddelde.

Veiligheid

De ervaren veiligheid scoort bij leerlingen goed (9.1). We hebben het afgelopen jaar met het veiligheidsteam gewerkt aan verschillende veiligheidsonderwerpen. Ook is er een crisisteam opgezet. Dit team heeft verschillende keren snel kunnen reageren op incidenten. We hebben gemerkt dat de snelle actie helpt om incidenten te voorkomen of niet verder uit de hand te laten lopen.

Dit team houdt continu bij hoe het met de veiligheid gaat door een incidentenregistratie. Waar nodig kunnen zij snel schoolbrede maatregelen nemen. Ze brengen ook in kaart wat er allemaal nodig is voor een veilig en prettig schoolklimaat. Hoe willen we met elkaar samenleven en wat is daarvoor nodig? De volgende doelen hebben we geformuleerd:

- Op een positieve en zorgzame manier met elkaar omgaan.
- Op een goede manier met elkaar beslissingen nemen, waarin SAMEN voorop staat.
- Constructief conflicten oplossen (via herstelrecht en verbindend communiceren).
- Verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en voor de gemeenschap.
- Open staan voor verschillen tussen mensen.

Pedagogisch klimaat

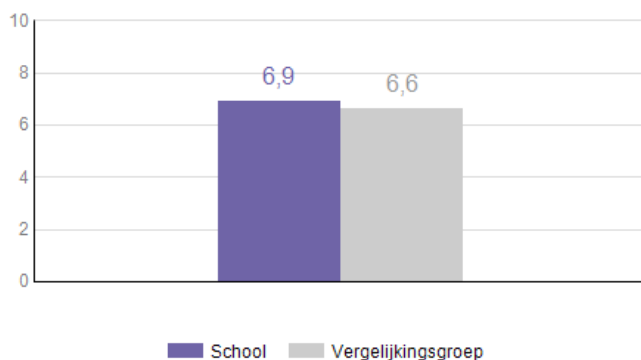
Het pedagogisch klimaat wordt positief gewaardeerd en is iets verbeterd in vergelijking met voorgaande jaren. Dit onderwerp vraagt jaarlijks onze aandacht. In november 2017 hebben we een visitatie van VIA-scholen gekregen. We hebben hen gevraagd extra onderzoek te doen naar het pedagogisch klimaat. Over de resultaten van dit onderzoek is doorgesproken met ouders, leerlingen en personeel. De taakgroep sociale veiligheid komt n.a.v. deze gesprekken met een advies over verbeteringen die moeten leiden tot een nog betere score. De meeste scores blijven op niveau. Leerlingen vinden dat de sfeer op school prettig is en ze weten waar ze terecht kunnen met hun problemen.

Begeleiding mentor

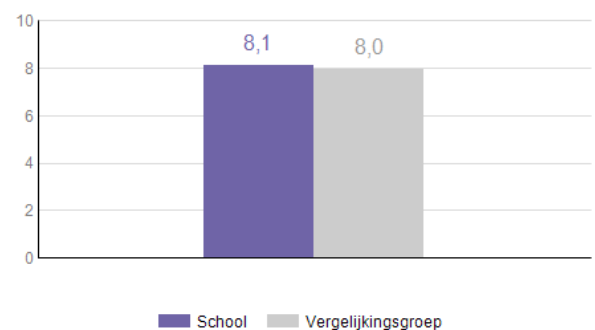
Leerlingen en ouders zijn over het algemeen tevreden over de begeleiding van de mentor. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in de relatie met leerling en ouders. De driehoek school-leerling-ouders is uitgangspunt bij de begeleiding van de leerling. Vooral eind leerjaar twee staan leerlingen voor een belangrijke keuze van een sector in de bovenbouw. Per team zijn duidelijke afspraken gemaakt om leerlingen en ouders goed mee te nemen in de periode voorafgaand aan deze belangrijke keuze voor de bovenbouw.

TEVREDENHEID LEERLINGEN EN OUDERS

Leerlingen:

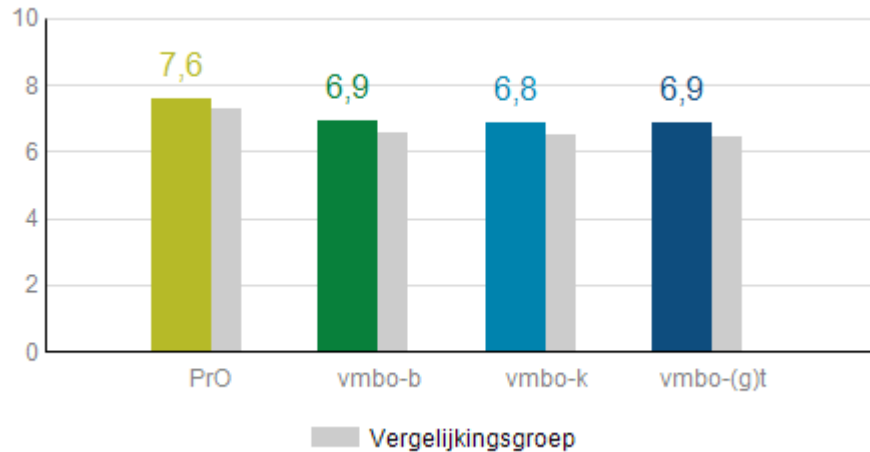


Ouders:



Bron: scholenopdekaart.nl

Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2015-2016, uitgesplitst naar onderwijssoort?



Bron: *scholenopdekaart.nl*

Medewerkers

Over het algemeen zijn de medewerkers erg tevreden. De veiligheid wordt positief gewaardeerd. Verder waarderen medewerkers hun werk en geeft het hen veel voldoening. Met de interne communicatie blijven we bezig. Door PMC en MT+ (breed managementoverleg) slagen we er steeds beter in het personeel mee te nemen in de ontwikkelingen die we als school meemaken of inzetten. We blijven werken aan dit onderdeel door het 'samen' in veel processen nog meer voorop te zetten.

Ten aanzien van het pedagogisch klimaat en de verbinding tussen teams kunnen we met elkaar nog stappen vooruit maken. De taakgroep sociale veiligheid zal ook op deze gebieden adviezen doen n.a.v. de VIA-visite.

3. ONDERWIJS SERVICE BUREAU (OSB)

BEGELEIDING DOOR HET OSB

Het OSB geeft begeleiding aan leerlingen en docenten. Bijvoorbeeld bij het omgaan met verschillen in het kader van passend onderwijs, bij problemen in de groep of aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Om aan te geven dat begeleiding nodig is vullen docenten een aanmeldingsformulier in voor het OSB. Het aantal OSB-aanmeldingen was de afgelopen jaren in 14/15: 118, in 15/16: 185, in 16/17: 170.

Elk team heeft een taal- en rekencoach die de begeleiding voor taal en rekenen verzorgt voor leerlingen uit hun team met taal of rekenproblemen. Als de hulpvraag voor leren specifiek is worden leerlingen aangemeld bij het OSB en wordt ondersteuning op maat geboden. Dit jaar is remediërende begeleiding gegeven aan 68 leerlingen. De meeste aanmeldingen waren voor: spelling (24 II.), rekenen / wiskunde (22 II.) en NT2(10 II.)

58 leerlingen zijn individueel of in een klein groepje begeleid in het Pluspunt. De hulpvragen betroffen o.a. andere: tijd management en leren plannen, rust creëren in de onderwijsleersituatie; opvang na interne schorsing; de overgang voorbereiden naar een Tijdelijk Arrangement Donnerschool (TAD) of naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Dyslexie

Ondersteuning wordt het meest geboden in de begeleiding van leerlingen met dyslexie, en het minst voor leerlingen met dyscalculie. Leerlingen die deze begeleiding ontvangen zijn in het bezit van een geldige dyscalculie- of dyslexie- verklaring. Aantallen voor 16/17:

	Klas 1	Klas 2	Klas 3	Klas 4
Aantal leerlingen met dyslexieverklaring	110	118	126	126
Aantal II. met dyscalculieverklaring	7	10	6	6

Leerlingen met dyslexie hebben veel baat bij het gebruik van een laptop. Een dilemma is dat bij het maken van toetsen op een laptop het gebruik van internet niet is toegestaan. Het afgelopen jaar hebben we dit probleem kunnen oplossen door de ingesproken toetsen voor onze leerlingen gereed te zetten in speciale mappen, waardoor bij het werken met de laptop geen mogelijkheid meer bestaat om op internet te komen. Het gereedzetten van de bestanden en het corresponderen met de betrokken docent vereist de nodige nauwkeurigheid. Dankzij goede samenwerking is dit goed gelukt.

Om het werken met ingesproken teksten goed tot zijn recht te laten komen is het noodzakelijk dat leerlingen die tijdens het examen gebruik willen maken van extra faciliteiten hier ervaring mee hebben en weten hoe dit werkt. Daarom houden we vast

aan de gemaakte afspraak dat we alleen gebruikersnamen voor het werken met ingesproken teksten afgeven als de bestellijst met ingesproken bestanden is ingeleverd. De gebruikers en de mentoren zijn hierover in de eerste week na de zomer vakantie per mail geïnformeerd.

Naast de voorlichtingsbijeenkomsten aan het begin van het schooljaar (3 voor ouders) en 3 voor leerlingen 1e klassen en de bijeenkomsten voor 3e klassers zijn er veel gesprekken gevoerd met ouders en leerlingen over de mogelijke faciliteiten in verband met dyslexie. Ook voor de 1e klassers zijn door de ouders dyslexiekaarten ingevuld en door ons verwerkt in Som.

Verder is een pas ontwikkeld die aantoont dat leerlingen recht hebben op extra faciliteiten. De leerlingen die hiervoor in aanmerking komen ontvangen zo'n pas. Bij toetsen en examens tonen ze deze pas zodat de surveillant of de docent eenvoudig kan nagaan wie wel of niet van de extra faciliteiten gebruik mag maken. Dit wordt nu ingevoerd te beginnen met leerjaar 4. Na een korte evaluatie en eventuele bijstelling wordt het werken met deze pas verder ingevoerd in leerjaar 3,2 en 1.

Welzijn en sociale en emotionele ontwikkeling

De ondersteuningscoördinatoren hebben samen met de schoolmaatschappelijk werker regelmatig en structureel intern zorgoverleg (izo) met een teamleider over het welzijn van leerlingen. Dit zorgt ervoor dat eventuele ondersteuningsbehoeften van leerlingen op sociaal en emotioneel gebied snel in beeld komen en professioneel worden opgepakt. Dit is zeker van belang voor leerlingen met depressieve gevoelens en gedachten aan suïcide. Het afgelopen jaar is een stappenplan ontworpen om te anticiperen op signalen van somberheid en preventief alert te zijn op mogelijke suïcide. Dit stappenplan ligt in elke teamkamer.

'Veiligheid' is een belangrijk onderwerp voor de school. De ondersteuningscoördinator bovenbouw heeft het afgelopen jaar in overleg met diverse afdelingen in de school bijgedragen aan het opstellen van een integraal veiligheidsplan. In dit plan wordt o.a. aangegeven hoe we de veiligheid van leerlingen en personeel willen bevorderen en bewaken. Maar ook hoe we om gaan met incidenten waarbij sprake is van fysiek geweld. Daarnaast besteden we ook preventief aandacht aan gezond gedrag. Dit jaar zijn de volgende preventieprojecten georganiseerd:

- Klas 1: Voorlichting over genotsmiddelen, Leefstijl, Anti pest project, Klasse taal, Gezonde relaties (bij biologie en verzorging), Workshopavond voor ouders.
- Klas 2: Social Media, Gezonde relaties (bij biologie en verzorging), Spijt (anti pest project) Luisteris (NS), Thema avond voor ouders over social media.
- Klas 3: Voorlichting stichting Voorkom over Alcohol, Gezonde relaties (bij biologie en verzorging) Geldwijs (bij godsdienst en maatschappijleer).
- Klas 4: Gezonde relaties (bij godsdienst en maatschappijleer).

Passend Onderwijs

De Meerwaarde ontvangt ondersteuningsmiddelen van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Barnevel-Veenendaal (SWV). Naast de ondersteuningsmiddelen is ook personele ondersteuning beschikbaar in de vorm van een orthopedagoge, een schoolmaatschappelijk werker en ambulante begeleiders voor Cluster 3 en 4 leerlingen.

Bij de inzet en verdeling van de middelen gaan we op de Meerwaarde uit van een passende onderwijsplaats voor elke leerling. Voor leerlingen die daarbij ondersteuning nodig hebben, maken we onderscheid in 1^e lijn, 2^e lijn en 3^e lijn ondersteuning.

1. De mentor en de vakdocenten in het team dragen als eerste zorg voor hun leerlingen. In het team worden groepsbesprekingen gehouden aan de hand van didactische en sociaal-emotionele ontwikkelingen en ontwikkelingen op het vlak van leerprestaties. De groepsbesprekingen leiden tot een vakoverstijgende aanpak per klas. Hieruit volgen onderwijsbehoeften voor de gehele klas, maar ook voor de individuele leerling. Voor extra ondersteuning valt te denken aan de taal-, reken of mentorcoach.
2. Het Interne Zorg Overleg (IZO). De individuele leerling die meer zorg nodig heeft, wordt besproken tijdens het IZO. Op dat moment kan besloten worden de leerling aan te melden bij het OSB voor extra zorg. Het ingevulde aanmeldingsformulier wordt bij verlenging omgezet in een groeidocument. Het groeidocument wordt een OPP als de extra begeleiding buiten het reguliere onderwijs wordt aangegeven en het uitstroomprofiel is genoteerd.
3. In het leerlingvolgsysteem SOM wordt aangevinkt wanneer er voor de leerling een OPP is opgesteld.
4. Vanuit het Zorg Advies Team (ZAT) kunnen de handelingsadviezen er toe leiden dat de individuele leerling met extra onderwijsbehoefte buiten school ondersteuning krijgt. Dit gaat via het loket van het SWV: de commissie toewijzing en plaatsing (CTP)

Een werkgroep bestaande uit leerkrachten, teamleiders en een ondersteuningscoördinator heeft in beeld gebracht wat belemmeringen zijn voor een ononderbroken onderwijsproces. Op 4 terreinen constateerde de werkgroep knelpunten:

- Schoolorganisatie en onderwijsseisen;
- Overstap naar leerjaar 3 en klassenmanagement;
- Pedagogische en didactische aanpak;
- Leerling kenmerken en thuissituatie.

Dit onderzoek heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen en ontwikkelpunten waar de komende jaren aan gewerkt wordt:

1. Het aanbieden van individuele ontwikkeltrajecten, bijv. vakken afsluiten op verschillende niveaus.
2. In de onderbouw vroegtijdig signaleren en testen vanuit de vraag: kan deze leerling voldoende overweg met het programma en de verwachtingen van de bovenbouw?
3. De overgang van leerjaar 2 naar leerjaar 3 optimaliseren.
4. Onderzoeken hoe we meer rust en structuur kunnen realiseren op de leerpleinen in de bovenbouw.
5. Oog hebben voor pedagogische ondersteuning en pedagogische vaardigheden van docenten.

TOELATINGSPROCEDURE

De toelatingscommissie organiseert de toelating van de leerlingen afkomstig uit het primair onderwijs (instroom leerjaar 1), en voor leerlingen afkomstig van andere scholen voor V(S)O (tussen of zij – instroom). De toelatingsprocedure staat op de website en wordt door de contactpersonen uit de toelatingscommissie met de basisscholen en ouders gecommuniceerd.

Deze werkwijze, goede contacten met de basisscholen en een goede warme overdracht hebben ertoe bijgedragen dat de toelating naar tevredenheid is verlopen. De afgelopen drie jaren zijn er geen klachten ingediend met betrekking tot het (niet) toelaten.

Voor 2017-2018 zijn 450 nieuwe leerlingen toegelaten tot leerjaar 1 (VMBO en PrO). Voor leerjaar 2 en 3 zijn 19 nieuwe leerlingen toegelaten. Het aantal beschikkingen voor LWOO is 209. Voor PrO zijn 42 beschikkingen afgegeven.

4. PERSONEEL

PERSONELE BEZETTING AFGELOPEN JAAR

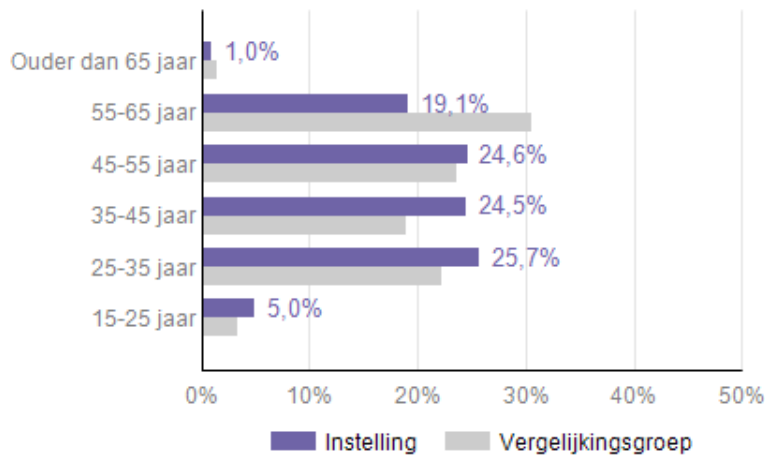
De gemiddelde personele bezetting en verdeling over management, onderwijzend personeel (OP), direct ondersteunend personeel (DOP) en indirect ondersteunend personeel (IOP) is in de verhouding zoals in onderstaande tabel. Teamleiders zijn volledig toegerekend aan de categorie management.

Verdeling	2017		2016		2015	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Management	18,6	8,2	17,5	7,7	18,2	8,2
OP	162,3	71,2	163,4	72,1	159,7	71,7
DOP	15,8	6,9	16,5	7,3	15,2	6,8
IOP	31,4	13,7	29,3	12,9	29,5	13,3
Totaal	228,1	100,0	226,7	100,0	222,6	100,0

De personele bezetting is in 2017 gestegen met 1,4 FTE ten opzichte van 2016. De gemiddelde bezetting over 2017 van 228,1 FTE ligt 0,9 FTE onder de begroting van 2017 (229,0 FTE). Belangrijke afwijkingen zijn als volgt te verklaren:

- De bezetting van het management neemt met name toe door de benoeming van de directeur bedrijfsvoering.
- Er was gerekend op extra formatie om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven en de organisatie toekomstbestendig te maken. Het blijkt lastig te zijn om in de staande organisatie formatie vrij te maken voor de veranderprojecten. Het is onderdeel van de beleidsontwikkeling van P&O om het komend jaar hier verder vorm en inhoud aan te geven. Over 2017 heeft dit een lagere personele bezetting tot gevolg gehad van 0,8 FTE ten opzichte van de begroting.
- De leerlingaantallen voor schooljaar 2017-2018 lieten een grotere daling zien dan voorzien waardoor er ook een lagere inzet van onderwijzend personeel benodigd was dan begroot van 0,75 FTE.
- Het team van interne surveillanten is uitgebreid met 1,0 FTE, dit was niet begroot maar bleek wel nodig.

Wat is de leeftijdsverdeling van het personeel in 2016-2017?



Bron: *scholenopdekaart.nl*

BELANGRIJKE ELEMENTEN VAN HET GEVOERDE BELEID

Zaken met een behoorlijke personele betekenis

Ons verzuimbeleid is er op gericht om uitval door ziekte te voorkomen. Er worden preventieve maatregelen genomen zoals het voeren van frequent-verzuimgesprekken, het aanbieden van preventiegesprekken, bedrijfscoaching of begeleiding door een bedrijfsmaatschappelijk werker. Waar nodig worden maatregelen genomen door bijvoorbeeld een medewerker eerder gedeeltelijk ziekte te melden, of begeleiding aan te bieden op het moment dat men aangeeft dat het moeilijk gaat. Het ziekteverzuim over 2017 bedroeg 3,49% tegenover een verzuim van 4,48% in 2016. Dit percentage ligt hiermee ruim onder het landelijk gemiddelde van 5,1% (2016) en ruim onder de 4,5% die we ons ten doel hebben gesteld. De daling van het verzuimpercentage in 2017 wordt vooral veroorzaakt door daling van het aantal ziekmeldingen en langdurig zieke medewerkers.

Het gevoerde beleid betreffende beheersing van uitkeringen na ontslag

Ons beleid op dit punt is gericht op het voorkomen van ontslag. Dit doen we onder andere door een uitgebreid introductieprogramma voor nieuwe collega's en coaching van nieuwe en zittende collega's.

De gesprekcycclus bestaat uit het voeren van een startgesprek aan het begin van het schooljaar, een voortgangsgesprek, en een beoordelingsgesprek aan het einde van het schooljaar. Onderdeel hiervan is het POP (Persoonlijk ontwikkelingsplan). Met medewerkers die niet voldoende functioneren wordt een ontwikkeltraject ingezet waarbij de medewerker intensief begeleid wordt door zijn leidinggevende en een interne of externe coach. Ook wordt regelmatig een loopbaantraject aangeboden aan collega's die twijfelen over hun verdere loopbaan.

Het college van bestuur heeft besloten het arbeidscontract van een docent te beëindigen in verband met een ernstige onregelmatigheid rond toetsen die meetelden voor de examencijfers. De onregelmatigheid is gemeld bij de inspectie van het onderwijs en er is een herstelprogramma voor de betreffende leerlingen aangeboden. Daarnaast is de arbeidsovereenkomst van een collega die twee jaar ziek was beëindigd. Aangezien er op korte termijn geen verbetering in haar toestand te verwachten viel is afscheid van haar genomen. Ook hebben we afscheid genomen van een collega met wie een onoverkoombaar verschil van inzicht was ontstaan over de vervulling van de functie. Met hem is een beëindigingsovereenkomst afgesloten.

De begeleiding van collega's die een uitkering ontvangen na ontslag wordt uitbesteed aan Bureau Streefkerk. Zij begeleiden de medewerker bij zijn/haar re-integratie. Indien een medewerker niet voldoende meewerkt aan zijn re-integratie is het op basis van de dossieropbouw van Bureau Streefkerk mogelijk om het UWV te verzoeken een loonsanctie op te leggen.

Strategisch personeelsbeleid

In 2017 is een start gemaakt om te komen tot een meer strategisch georiënteerd personeelsbeleid. Aan de hand van het strategisch beleidsplan en de concept filosofie wordt gewerkt aan een HR-filosofie. Met betrokkenheid van het personeel, het MT-plus, het MT en de GMR zal het personeelsbeleid in 2018 verder vorm krijgen.

5. ICT

ICT DOELEN

Rond de zomer van 2017 is het project gestart om een visie te ontwikkelen op onderwijs en ICT. Dit project zal op termijn de richting aangeven, waar de afdeling ICT zijn bijdrage aan gaat leveren. De resultaten worden in de loop van 2018 en 2019 verwacht.

In 2017 zijn voor de afdeling ICT vooral de doelen leidend geweest zoals in het ICT-beleidsplan is verwoord (van december 2015):

	Doel	Wanneer gerealiseerd?
1	ICT-beleidsplan is afgestemd op leermiddelenbeleid.	2016, nadat leermiddelenbeleid is vastgesteld.
2	Jaarlijkse afstemming ICT-beleidsplan op team- en leergebiedplannen.	Mei/juni 2017
3	Samenwerkingsvormen van docenten en leerlingen worden ondersteund, ook vanuit 'thuis'.	2016
4	Docenten zijn bekwaam in het gebruik van ICT-middelen.	2018
5	Beschikbaarheid en goede prestaties van de ICT-infrastructuur verhogen.	2016
6	Informatiebeveiliging is technologisch optimaal ingericht en medewerkers gaan verantwoord om met vertrouwelijke informatie (persoonsgegevens).	2017
7	Informatiebeleid is ingericht: functionaliteit van informatiesystemen, integratie tussen de informatiesystemen en gebruikersvriendelijkheid zijn optimaal.	2018

Om deze doelen te realiseren is het volgende ondernomen:

1. Het leermiddelenbeleid is opgesteld in 2016 vooral wat betreft het bestelproces (om grip te krijgen op de kosten). Van oorsprong was de gedachte dat ook de inhoudelijke (digitale) geschiktheid van leermiddelen in dit leermiddelenbeleid zou worden benoemd, maar dat was gaandeweg de besprekingen niet het geval. Die worden in het project "Leerplan" benoemd. Het project visie op onderwijs en ICT zal nauw contact houden met de resultaten uit het project "Leerplan" die voorziet in de randvoorwaarden en uitgangspunten voor een optimale digitale infrastructuur.

2. Met alle teamleiders en leergebiedvoorzitters is weer een overlegronde geweest om hun plannen voor het schooljaar 2017-2018 voor te bereiden en de benodigde ICT-middelen tijdig klaar te maken voor het nieuwe schooljaar.
3. Voor betere samenwerking in documenten en ook toegang vanuit thuis tot documenten is Microsoft Office 365 geïmplementeerd. Alle medewerkers en leerlingen hebben een persoonlijke opslag (OneDrive) ter beschikking. En docenten hebben toegang tot hun teammap(pen) en leergebiedmap(pen) middels SharePoint. Deze zijn docenten en mappen dus allemaal verplaatst naar de cloud.
4. Als onderdeel van de jaarlijkse De Meerwaarde-trainingen worden trainingen aangeboden om de digitale vaardigheden van medewerkers te ontwikkelen. Te weten:
 - a. Basisvaardigheden, SOMtoday en iPad-gebruik
 - b. Digibord en interactieve tools
 - c. Excel-trainingen
 - d. Elektronische Leeromgeving (Its learning)

Ook zijn er tussendoor instructie-sessie's georganiseerd op het gebied van Office 365 en SharePoint.

5. Om de beschikbaarheid en prestaties van het netwerk te garanderen is de internetverbinding opgewaardeerd naar een grotere capaciteit.
6. Informatiebeveiliging en privacy (IBP) is een belangrijk thema geworden. In mei 2018 wordt de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG; een Europese verordening) van kracht. Binnen De Meerwaarde is de taakgroep IBP actief waarin personeelszaken (voor medewerker gegevens), OSB (voor leerling gegevens) en ICT zitting hebben. Het eerder uitgewerkte advies wordt nu voor zover mogelijk gerealiseerd, passend bij de ontwikkelingen en informatie die beschikbaar komt vanuit de overheid (Autoriteit Persoonsgegevens, Kennisnet, e.a.). Begin 2018 zal er een bijeenkomst van ViA-scholen worden georganiseerd om te onderzoeken of hierbij samengewerkt kan worden. Bijvoorbeeld voor het aanstellen van een externe functionaris gegevensbescherming.

Diverse beleidsregels zijn geactualiseerd en nieuwe worden toegevoegd, conform de AVG.

Begin 2017 is door een extern bedrijf een security scan uitgevoerd gericht op vooral de ICT-infrastructuur. Hier zijn geen grote problemen uit voortgekomen maar wel diverse verbeterpunten om de infrastructuur veiliger te maken. Bijvoorbeeld het wachtwoordbeleid is iets aangescherpt.

Ook is er sinds 2017 de mogelijkheid gemaakt dat leerlingen ethisch mogen hacken. Uiteraard onder bepaalde afspraken. Met behulp van een overeenkomst

met geïnteresseerde leerlingen (en ouders/verzorgers) wordt er gezorgd voor duidelijke afspraken die zijn afgeleid van het Cyber Security Centrum in Nederland, waarbinnen leerlingen mogen “hacken”. Zo dragen enkele leerlingen bij aan de veiligheid van het computernetwerk van De Meerwaarde.

7. Alles draait om de juiste informatie op het juiste moment beschikbaar te hebben, zodat medewerkers de werkprocessen in een organisatie goed kunnen uitvoeren. In 2016 is de werkgroep “WIM” gestart (Werkgroep Informatie Management), waarin medewerkers uit diverse afdelingen en teams zitting hebben). In 2016 is advies uitgebracht aan het Management om het roosterprogramma Untis te vervangen door Zermelo en in 2017 is dit gerealiseerd door samenwerking van de roostermakers en de afdeling ICT. WIM onderzoekt ook wat volgende verbeteringen kunnen zijn.

ICT: MEDEWERKERS, MIDDELEN EN PROCESSEN

De bezetting van medewerkers in de afdeling ICT is in 2017 ongewijzigd gebleven. Er zijn geen grote veranderingen geweest in leerlingenaantallen die invloed hebben op de hoeveelheid beheerwerkzaamheden.

Het gebruik van desktop PC's en laptops is vrijwel gelijk gebleven. Het aantal iPads wat gemeenschappelijk wordt gebruikt door leerlingen in de onderwijsteams is uitgebreid. De intensiteit van het gebruik neemt toe, zoals het gebruik van de elektronische leeromgeving en andere programmatuur.

Uit het proces om storingen af te handelen bij ICT (incident management) was af te leiden dat er veelvuldig meldingen zijn over wachtwoorden die vergeten werden door leerlingen en geblokkeerde gebruikersaccounts. Samen met een onderwijsteam is software geïmplementeerd waarmee daarvoor geautoriseerde medewerkers zelf wachtwoorden van leerlingen kunnen vernieuwen. Dit is voor het onderwijsteam efficiënter en voor de ICT-afdeling bespaart het tijd.

BELANGRIJKE UITGEVOERDE ACTIVITEITEN

Naast de reguliere activiteiten van de ICT-afdeling op het gebied van dagelijkse ondersteuning, examens, vervanging van afgeschreven apparatuur, up-to-date houden van software e.d. zijn er de volgende noemenswaardige activiteiten uitgevoerd in 2017:

- Net voor de zomer van is de Tijdelijke huisvesting opgeleverd en voorzien van de benodigde netwerkinfrastructuur, interactieve schoolborden, cameratoezicht, e.d.
- In het duurzaamheidsstation zijn voorzieningen aangebracht voor netwerkinfrastructuur (aansluitingen, Wifi, cameratoezicht).
- Bij Kunst en cultuur zijn de computerwerkplekken op andere manier verdeeld over de lokalen en zijn er enkele extra interactieve schoolborden geïnstalleerd.

- Voor de veiligheid zijn USB-stick nu niet meer te gebruiken tenzij ze worden versleuteld (encryptie).
- De mailserver is vervangen door een nieuwe (vanwege benodigde updates), waarbij er meteen voor gekozen is om alle mailboxen in de cloud te zetten (Microsoft Office 365).
- Er is een aanbesteding voor een nieuwe telefoniecentrale gedaan. De geselecteerde leverancier is gestart met de realisatie van de aangeboden oplossing, wat in 2018 zal worden afgerond.
- De geavanceerde beheeromgeving van alle PC's (Microsoft SCCM) is opnieuw ingericht met de nieuwste versie (SCCM 2016) wat een voorwaarde is om in 2018 te kunnen gaan werken met Windows 10 PC's.
- Voor het beheer van iPads is een project gestart om een MDM (Mobile Device Management) programma in gebruik te nemen. Dit project is in uitvoering en moet in 2017 gereedkomen.
- Er zijn weer diverse workflows voor Personeelszaken geïmplementeerd in Profit InSite voor efficiëntere ondersteunende processen (zoals bijvoorbeeld het indienen van roosterwensen, verlofuren en gebruik maken van personeelsregelingen).
- Er is een gestart met een project om de personeelsgegevens (die in ingevoerd worden in Profit) geautomatiseerd in SOMtoday te schrijven. Dit bespaart werk bij Personeelszaken en voorkomt fouten. In 2018 wordt dit project afgerond.

6. HUISVESTING

VERBOUWINGEN EN AANPASSINGEN

In 2017 zijn diverse verbouwingen en aanpassingen aan het gebouw doorgevoerd:

- De lange wanden in het sportgebouw zijn bekleed met vloerbedekking. Hiermee zijn de wanden beter schoon te houden. Bovendien heeft het een positief akoestisch effect.
- De zonwering is aan een zijde vervangen door rolluiken. Er waren veel problemen met de zonwering door (teveel) wind en door vorst. Zo moesten al diverse wedstrijden van SSS worden afgelast; een zeer onwenselijke situatie. Ook waren er veel klachten van de gymdocenten. De problemen behoren nu tot het verleden.
- De lokalen van kunst en cultuur zijn aangepast en opgeknapt. De 2 lokalen van techniek zijn verplaatst naar de tijdelijke huisvesting en worden nu gebruikt door kunst en cultuur.
- Op het sportgebouw zijn 816 zonnepanelen gelegd. De PV-installatie is begin september in gebruik genomen.

TIJDELIJKE HUISVESTING

De groei van het aantal leerlingen heeft geleid tot het zoeken naar oplossingen voor huisvesting. Diverse opties zijn bekeken en eerst intern besproken. Hierna zijn er gesprekken gevoerd met de gemeente om een goede keuze te maken. Het resultaat hiervan is, dat er gekozen is voor tijdelijke huisvesting op de hoofdlocatie Rietberglaan 6. Het is een intensief traject geworden, met o.a. meedenken en meewerken van de omwonenden, adviseurs, medewerkers van de gemeente en de bouwers om in relatief korte tijd de tijdelijke huisvesting te kunnen realiseren. Met nog wat kinderziektes is het gelukt om het nieuwe gebouw, gemeubileerd en voorzien van ICT-voorzieningen, na de zomervakantie 2017 in gebruik te nemen. De tijdelijke huisvesting zal maximaal 5 jaar in gebruik blijven.

LEKKAGE ONDERWIJSGEBOUW

Kort voor de zomervakantie 2016 is ontdekt, dat er op de begane grond in de hoek van Groen en Praktijkonderwijs ongeveer 200 m² vloerbedekking los lag. Direct is er contact opgenomen met de bouwkundig aannemer. Ook is meteen de verzekering ingeschakeld. De aannemer verschilde met ons van mening over de oorzaak. Daarop is, in overleg met de aannemer, een aantal bedrijven ingeschakeld, om de oorzaak te achterhalen. Helaas is dit probleem nog niet opgelost. Na veel gesprekken met de aannemer zullen er in het eerste kwartaal van 2018 maatregelen worden genomen. Testen hierna moeten uitwijzen of de problemen zijn opgelost.

7. FINANCIËLE INFORMATIE

RISICOMANAGEMENT

Om de kwaliteit van het onderwijs, de bedrijfsvoering en de continuïteit van de organisatie te bewaken maken wij gebruik van het instrument 'risicomanagement'. Door een risicoanalyse uit te voeren krijgt de organisatie vroegtijdig inzicht in mogelijke knelpunten in de bedrijfsvoering. Zo kunnen wij vroegtijdig maatregelen treffen om risico's te beheersen.

De risico's worden jaarlijks intern geïnventariseerd. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een risicoparagraaf bij de begroting. Een inventarisatie van de risico's omvat de volgende punten:

Bekostiging

Er zijn concrete plannen voor invoering van een nieuw vereenvoudigd bekostigingsmodel. Het feit dat De Meerwaarde nu twee Brinnummers heeft op één locatie gaat daarin wijzigen. De invoering is uitgesteld van 2018 naar 2019 en zal middels een overgangsregeling worden ingevoerd. In de meerjarenbegroting is nog niet gerekend met deze nieuwe bekostigingssystematiek.

LWOO en PRO Bekostiging

Vanaf 2016 worden de ondersteuningsmiddelen voor PRO en LWOO via het Samenwerkingsverband betaald. Het Samenwerkingsverband waar De Meerwaarde deel van uitmaakt heeft een hoog LWOO percentage. Dit percentage is de afgelopen jaren afgenomen door de daling van het aantal LWOO leerlingen bij De Meerwaarde. Omdat de landelijke criteria voor LWOO vanaf 2019 worden losgelaten, kan het Samenwerkingsverband zelfstandig afspraken maken over de criteria en de duur van de LWOO-aanwijzingen. Het Samenwerkingsverband wil vanuit een nieuwe visie nieuwe afspraken maken met betrekking tot PRO en LWOO. De financiële consequenties zijn op dit moment nog niet te overzien, maar een kleine wijziging in het aantal LWOO aanwijzingen heeft grote financiële gevolgen. Voor de komende jaren blijft dit een aandachtspunt.

Vermogen

Het vermogen van De Meerwaarde ligt boven de gestelde signaleringsgrens van de commissie Don. Een groot deel is te verklaren door het private vermogen in de stichting en de hoge waarde van de vaste activa. De Meerwaarde moet kunnen onderbouwen wat ze met dit extra vermogen doet. Daarom zijn de afgelopen jaren vanuit een investeringsvisie begrotingen opgesteld met een negatief resultaat. Met deze begroting 2018 is opnieuw bepaald welk vermogen ingezet kan worden voor extra investeringen in het onderwijs. Verder zal het MBO in Barneveld ook extra investeringen van De Meerwaarde vragen. Er is daarnaast een risicobuffer nodig om bijvoorbeeld

eventuele bezuinigingen op LWOO en PRO bekostiging tijdelijk op te vangen. De Meerwaarde zal zich transparant moeten verantwoorden over de hoogte van het vermogen en de inzet van deze middelen.

Aantal leerlingen

Het aantal leerlingen per 1 oktober is bepalend voor het bedrag van de bekostiging voor het volgend kalenderjaar. De bekostiging wordt echter vertraagd toegekend: het kalenderjaar volgend op de stijging of daling in enig schooljaar. Een sterke stijging of daling in het leerlingenaantal is dan ook een risico. Het blijft de komende jaren een aandachtspunt om het leerlingenaantal goed te volgen en vooraf in te schatten. Zeker in relatie tot de realisatie van eventuele uitbreiding van de huisvesting. Voor de komende jaren zijn de leerlingenaantallen begroot op basis van de gegevens van de basisscholen en de verwachte uitstroom. We zijn hierbij uitgegaan van een stabiel marktaandeel.

MBO in Barneveld

Met MBO Amersfoort en ROC A12 is eind 2015 een raamovereenkomst getekend. De afspraken uit de overeenkomst worden nu verder uitgewerkt en op onderdelen bijgesteld. Omdat er met meerdere partijen wordt samengewerkt is zorgvuldigheid geboden. Het is aan De Meerwaarde om binnen 3 jaar te laten zien dat het MBO in Barneveld levensvatbaar is. De komende jaren laten echter nog negatieve exploitatieresultaten zien. Alle risico's van personele inzet en huisvesting liggen bij De Meerwaarde. Het is belangrijk om in deze ontwikkelingsfase de kosten flexibel te houden. Ook met het oog op een nieuwe MBO locatie, zal dit punt meegewogen moeten worden.

Personeel

Voor sommige vakken is het lastig om gekwalificeerd personeel te krijgen. Vandaar dat er ingezet wordt op scholing voor een tweede bevoegdheid. De extra inzet in scholingsuren zal na afronding van de studie weer beschikbare formatie vormen. Verder is de vervanging bij ziekte een risico. Hiervoor werkt De Meerwaarde met een eigen flexpool. In de flexpool zitten personeelsleden met een 0-urencontract die snel en flexibel worden ingezet bij ziekte. Daarnaast wordt er geïnvesteerd in preventiegesprekken.

Huisvesting

De huidige locatie aan de Rietberglaan is de afgelopen jaren meerdere keren aangepast. Daarnaast is in 2017 tijdelijke uitbreiding gerealiseerd. Dit alles met het doel om de grote groei van leerlingen op te vangen. Vanuit de gemeente Barneveld is toestemming gekregen voor permanente uitbreiding. Nu de leerlingenaantallen teruglopen is de vraag welke omvang, aard en inhoud van de nieuwe huisvesting nog nodig is. In de meerjarenbegroting is deze niet meegerekend. Als er toch voor nieuwe huisvesting

gekozen wordt, zullen de structurele exploitatielasten vooraf goed in beeld gebracht moeten worden. De consequenties daarvan moeten dan in een meerjarenbegroting worden doorgerekend.

Risicoprofiel

In 2017 is de vermogenspositie van De Meerwaarde opnieuw beoordeeld en uitgewerkt in een notitie. In deze notitie zijn mogelijke wensen en projecten beschreven en is een inschatting gemaakt van de kosten en de risico's die deze projecten met zich mee brengen. Er is aan de hand van de kapitalisatiefactor in kaart gebracht welke reserves we willen aanhouden en waarvoor. Op deze wijze is de financiële ruimte zichtbaar geworden die we kunnen inzetten om het onderwijs te optimaliseren.

Het totale risico voor De Meerwaarde wordt laag ingeschat. De benodigde buffercapaciteit voor rest risico's is op grond van bovenstaande risicoanalyse vastgesteld op € 3.5 miljoen.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne procedures zijn vastgelegd. Waar nodig worden deze bijgesteld om verbeteringen door te voeren. Daarnaast zijn proceseigenaren verantwoordelijk gesteld voor belangrijke processen binnen de organisatie. Alle relevante procedures worden op een eenduidige manier vastgelegd in processchema's, die voor iedereen toegankelijk zijn. Belangrijke processen worden steeds meer gestandaardiseerd en gelogd via digitale workflows. Hierdoor worden processen gestandaardiseerd en wordt vastgesteld wie welke actie heeft ondernomen.

TREASURYBELEID

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen en overige financiële verplichtingen. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De stichting heeft beleid geformuleerd dat gebruik van derivaten uitsluit.

Er zijn geen effecten in portefeuille. Alle middelen staan op vrij opneembare spaarrekeningen. In 2017 is opnieuw gesproken met onze huisbankier om te bezien of de huidige middelen op de juiste manier zijn ondergebracht. Zowel in het voorjaar als in het najaar is onderzocht of beleggen in staatsobligaties een alternatief zou zijn. Gebleken is dat op dit moment de huidige spaarrekeningen de beste optie zijn.

Er is een liquiditeitsprognose voor de komende jaren opgesteld waaruit blijkt dat De Meerwaarde over voldoende liquiditeiten beschikt. Er is geen financieringsbehoefte voor de komende jaren voorzien. Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt € 57.009 (2016: € 24.854).

TOELICHTING BALANS

In 2017 is voor een bedrag van ruim € 730.000 geïnvesteerd. De belangrijkste investeringen zijn benoemd in de voorgaande hoofdstukken onder ICT en Huisvesting. Dit betreft dan onder andere een investering in zonnepanelen op het sportcentrum die zich de komende jaren zal terugverdienen in lagere energiekosten (€ 195.554) en een investering in desktops, laptops, iPads en overige ICT-middelen (€ 377.260). De vlottende activa nemen toe wat met name veroorzaakt wordt door de vordering op de Gemeente Barneveld in verband met de tijdelijke huisvesting.

In 2016 is een bestemmingsreserve gevormd van € 1.000.000 om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven. In hoofdstuk 1 is de voortgang van deze projecten met de gerealiseerde resultaten beschreven. De financiële realisatie over 2017 die ten laste komt van de bestemmingsreserve bedraagt € 261.312 ten opzichte van een begrootte inzet van € 450.000. We merken dat de verschillende plannen vertraagd op gang zijn gekomen en dat de realisatie daarom naar de toekomst zal opschuiven. Dit wordt mede veroorzaakt doordat het lastig is om in de staande organisatie formatie beschikbaar te maken voor de veranderprojecten. Daarnaast merken we dat er door de aanpak vanuit Projectmatig Creëren wel meer zicht komt op de veranderprojecten en de daar bijbehorende planning. In onderstaande tabel wordt het verloop van de bestemmingsreserve zichtbaar gemaakt.

Omschrijving	Begroot 2017 (€)	Werkelijk 2017 (€)	2018 (€)	2019 (€)	2020 (€)
Inhuur en uitbreiding P&O	72.000	52.445	44.000	5.000	-
Formatie projecten	93.000	23.683	180.000	120.000	-
Professionaliseringskosten	110.000	40.453	22.000	25.000	25.000
Advieskosten GTX (BMC)	45.000	56.581	30.000	30.000	-
Project leiderschap	40.000	24.562	50.000	25.000	25.000
Project huisvesting	-	-	20.000	-	-
Project PMC	60.000	59.770	24.000	-	-
Project verbindend werken	-	-	60.000	50.000	-
Project stakeholders	-	-	5.000	5.000	-
Project kwaliteitszorg	-	-	5.000	-	-
Opzet crisisteam	30.000	3.818	15.000	-	-
TOTAAL	450.000	261.312	455.000	260.000	50.000

De voorziening voor groot onderhoud voor zowel het onderwijsgebouw als het sportgebouw is gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan wat recent is geactualiseerd. Tot voor kort was het onderhoud voor de installaties nog niet meegenomen in het onderhoudsplan. Voor dit nieuwe onderhoudsplan zijn alle elementen voor de installaties meegenomen en door een externe deskundige beoordeeld. Consequentie van dit nieuwe onderhoudsplan is dat de dotatie aan de onderhoudsvoorziening toeneemt met € 166.644 ten opzichte van 2016.

TOELICHTING OP HET RESULTAAT

De afwijking van het exploitatieresultaat 2017 ten opzichte van de begroting wordt voor een groot deel verklaard door de lagere uitputting van de bestemmingsreserve, zie daarvoor ook voorgaande tabel. Deze afwijking is terug te vinden in lagere kosten voor lonen en salarissen, cursuskosten en advieskosten. Hieronder wordt per onderdeel een toelichting gegeven op enkele bijzondere posten.

Baten

Het leerlingenaantal van het schooljaar 2016-2017 laat een stijging van 2% zien ten opzichte van het vorige schooljaar. Dit leidt tot een hogere bekostiging in 2017 ten opzichte van 2016. Daarnaast is de bekostiging door het ministerie verhoogd als gevolg van de sectorakkoorden en de prijsbijstelling over 2017.

De overige baten stijgen ten opzichte van 2016 met ruim € 75.000 wat veroorzaakt wordt door extra subsidies voor het lectoraat en personeelsontwikkeling MBO (ESF).

Personeelslasten

De totale personeelslasten liggen boven de begroting en zijn in 2017 gestegen ten opzichte van 2016.

Belangrijke mutaties zijn:

- De personele bezetting is in 2017 gestegen met 1,4 FTE ten opzichte van 2016, zie daarvoor ook de tabel en de toelichting in hoofdstuk 4 Personeel. De gemiddelde bezetting over 2017 ligt 0,9 FTE onder de begroting.
- De kosten voor lonen en salarissen stijgen met name door de gestegen pensioenpremies, deze liggen ruim € 210.000 hoger dan begroot.
- De kosten voor externe personeel liggen in lijn met 2016 maar wel ruim € 76.000 boven begroting. De voornaamste oorzaak hiervan is de hogere inhuur van externe docenten.
- De cursuskosten bedragen € 380.989 (2016: € 410.449) terwijl er € 450.000 was begroot. We zien dat geplande opleidingstrajecten die ook vanuit de investeringsreserve waren begroot nog niet tot uitvoer zijn gekomen.

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten van het sportcentrum worden onttrokken aan de bestemmingsreserve nieuwbouw. De begrootte afschrijvingskosten over 2017 bleken te hoog berekend te zijn.

Huisvestingslasten

De huurkosten liggen lager dan vorig jaar en ook lager dan 2016 doordat diverse huisvestingskosten die onderdeel uitmaakten van de huur nu in eigen beheer zijn overgenomen. Dit heeft tot gevolg gehad dat de huurkosten zijn gedaald. De onderhoudskosten stijgen met name doordat de dotatie aan de onderhoudsvoorziening is gestegen. In het meerjaren onderhoudsplan zijn nu ook de onderhoudskosten voor de gebouw-gebonden installaties opgenomen. De dotatie stijgt in 2017 ten opzichte van 2016 met € 166.644.

Overige lasten

Belangrijke mutaties in de post overige lasten zijn ten opzichte van 2016 en de begroting:

- De advieskosten liggen ruim € 23.000 lager dan vorig jaar en ruim € 83.000 lager dan de begroting. Er waren extra advieskosten begroot vanuit de gevormde investeringsreserve. De realisatie is echter vertraagd waardoor er in 2017 ook een lagere uitputting uit de investeringsreserve is dan begroot.
- De kosten voor drukwerk liggen ruim € 12.000 onder de begroting en ook ruim € 24.000 onder de uitgaven over 2016. Dit wordt veroorzaakt door het niet of minder bestellen van materialen zoals briefpapier, enveloppen, schrijfblokken, certificaten en visitekaartjes.
- De kosten voor PR en Marketing liggen iets lager dan de uitgaven over 2016 maar wel onder de begroting van 2017. Er is gekozen om minder te adverteren, maar juist meer in te zetten op de sociale media. De grootste verklaring ligt in het feit dat er minder en aanzienlijk goedkopere relatiegeschenken zijn besteld.
- De ingezette lijn om meer grip te krijgen op de kosten voor leermiddelen - en dan met name de schoolboeken - lijkt verder succes te hebben. De kosten van het boekenfonds liggen ruim € 32.000 lager dan vorig jaar. Daarnaast zien we ook een effect van de lagere leerlingenaantallen per schooljaar 2017-2018. Zo zijn de kosten voor testen en toetsen € 21.000 lager dan vorig jaar.

Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn in 2017 lager dan die van 2016 door de verdere daling van de rente. De gelden staan op vrij opneembare spaarrekeningen met een lager rendement.

TOELICHTING OP DE KASSTROMEN

De kasstroom uit operationele activiteiten ligt lager dan vorig jaar. Dit wordt voor een groot gedeelte veroorzaakt door de vordering op de Gemeente Barneveld ultimo 2017. De kasstroom uit investeringsactiviteiten ligt in 2017 lager dan in 2016 omdat er in 2017 minder is geïnvesteerd. Er zijn voldoende liquide middelen beschikbaar, er is dus geen sprake van een financieringsbehoefte.

HORIZONTALE VERANTWOORDING

De Meerwaarde staat midden in de maatschappij, wil werkend aan ons tweede en derde gewaagde doel een samenlevingsgerichte school zijn richting leerlingen en ook als organisatie breder een actieve rol vervullen in de samenleving. We zien daarom voor onszelf naast transparante verantwoording ook een verantwoordelijkheid om als onderwijsorganisatie te participeren in die maatschappij.

VERANTWOORDING

We willen ons transparant verantwoorden naar alle stakeholders. Daarvoor is het jaarverslag ook beschikbaar via een interactieve website⁴. Daarnaast zijn we deelnemer van het project Scholen op de Kaart⁵. Dit is een landelijk project waarbij de school via de eigen website verantwoording aflegt. Deze informatie is afkomstig van DUO, de Onderwijsinspectie en van de school zelf.

PARTICIPATIE

In 2017 is een grote stakeholdersbijeenkomst gehouden onder de titel “Samen Broeden”. Als doel hebben we bepaald om met bedrijven en maatschappelijke organisaties waar we contact mee hebben stil te staan bij belangrijke ontwikkelingen:

- verbeteren van de aansluiting tussen het onderwijs en het werkveld in de regio;
- realiseren van nieuwe kansen voor jongeren door mooie praktijkgerichte opleidingen;
- vormgeven van een toekomstbestendig MBO in Barneveld samen met MBO Amersfoort en ROC A12;
- brainstormen over nieuwe huisvesting voor het MBO in Barneveld.

Naast een centrale aftrap waren er een aantal workshops en er was volop gelegenheid voor contact en verbinding. Er is een film⁶ gepresenteerd waarin de ervaringen van bedrijven, zorginstellingen en leerlingen centraal staan.

⁴ Klik [hier](#) om de website te bezoeken.

⁵ Klik [hier](#) om de website te bezoeken.

⁶ Klik [hier](#) om de film te bekijken.

CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

Algemeen

De begroting 2018 tot en met 2022 ondersteunt de ambities zoals vastgelegd in het strategisch beleidsplan.

MEERJARENBEGROTING

Balansbegroting

	2017 Actueel	2018 Planning	2019 Planning	2020 Planning
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	10.768.184	10.732.309	10.012.309	9.572.309
Vlottende activa				
Vorderingen	1.085.211	523.313	523.313	523.313
Liquide middelen	9.584.041	9.422.015	9.421.574	9.295.880
	10.669.252	9.945.328	9.944.887	9.819.193
Totaal activa	21.437.436	20.677.637	19.957.196	19.391.502
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	8.536.267	5.290.595	5.224.595	5.060.595
Bestemmingsreserve publiek	5.189.186	7.514.693	6.824.693	6.264.693
Bestemmingsreserve privaat	3.078.374	3.168.602	3.018.602	2.868.602
	16.803.827	15.973.890	15.067.890	14.193.890
Voorzieningen	2.247.459	2.214.706	2.409.706	2.719.706
Kortlopende schulden	2.386.150	2.489.041	2.479.600	2.477.906
Totaal Passiva	21.437.436	20.677.637	19.957.196	19.391.502

Hierna wordt per onderdeel een toelichting gegeven op enkele bijzondere posten.

ACTIVA

De komende jaren zijn er geen grote verbouwingen gepland, maar alleen kleine aanpassingen in het gebouw. De investeringen in machines zijn voor direct gebruik in het onderwijs. Voor hardware/ ICT zijn vervangingsinvesteringen gepland. In de vlottende activa worden geen grote wijzigingen verwacht.

PASSIVA

Het vermogen neemt de komende jaren af als gevolg van negatieve resultaten. Dit wordt met name veroorzaakt doordat we extra investeren om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven en de opstart van het mbo-onderwijs in Barneveld. Om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven is over een periode van drie jaar een bestemmingsreserve gecreëerd met een totaalbedrag van € 1.000.000. In de voorzieningen en kortlopende schulden zijn geen grote veranderingen voorzien.

Staat van baten en Lasten begroting

	2017 Actueel	2018 Planning	2019 Planning	2020 Planning
BATEN				
Rijksbijdrage	21.696.401	20.500.000	19.915.000	18.900.000
Overige overheidsbijdragen	18.417	15.000	10.000	10.000
Baten werk in opdracht van derden	431.434	500.000	710.000	850.000
Overige baten	605.903	500.000	490.000	470.000
Totaal baten	22.752.155	21.515.000	21.125.000	20.230.000
LASTEN				
Personeelslasten	17.291.847	17.117.000	16.677.000	15.722.000
Afschrijvingen	1.256.079	1.235.000	1.083.000	983.000
Huisvestingslasten	1.503.678	1.339.500	1.334.500	1.305.500
Overige lasten	3.090.510	3.135.500	2.965.500	2.650.500
Totaal lasten	23.142.114	22.827.000	22.060.000	20.661.000
Saldo Baten en Lasten	-389.959	-1.312.000	-935.000	-431.000
Saldo financiële bedrijfsvoering	27.588	25.000	25.000	25.000
Totaal Resultaat	-362.371	-1.287.000	-910.000	-406.000

Hierna wordt per onderdeel een toelichting gegeven op enkele bijzondere posten.

BATEN

De rijksbijdragen zijn berekend op basis van het leerlingenaantal per 1 oktober en de consequenties van de verschillende sectorakkoorden. De inkomsten die De Meerwaarde ontvangt voor het verzorgen van MBO onderwijs worden separaat gepresenteerd. Onder de overige baten worden de ouderbijdragen, bijdragen voor excursieweken, opbrengst van kantine, etc. gerekend. Daarnaast zijn de verhuuropbrengsten van het Sportcentrum en de overige ruimten apart opgenomen.

PERSENEELSLASTEN

De personeelskosten zijn doorgerekend voor de prognoseperiode aan de hand van de strategische personeelsplanning en het personeelsformatieplan. Er is gerekend met extra formatie om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven en de organisatie toekomstbestendig te maken. Voor 2018 tot en met 2020 is een personele formatie begroot van gemiddeld 229,1 fte wat afloopt naar 214,5 fte. Hoewel we de komende jaren investeren in scholing voor het personeel, zullen we hier de komende jaren kritischer in zijn.

Kengetal (per 31-12)	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting (FTE)				
Management	18,9	17,7	17,7	17,7
OP	162,7	162,8	157,4	148,2
DOP	16,1	17,1	17,1	17,1
IOP	30,5	31,5	31,5	31,5
Totaal	228,2	229,1	223,7	214,5
Leerlingenaantallen	2.038	1.976	1.873	1.832

Het schooljaar 2017-2018 heeft voor het eerst sinds jaren weer een daling in leerlingenaantal laten zien. We zien dat de instroom van nieuwe leerlingen wat terugloopt waardoor we naar verwachting rond de 1.800 leerlingen blijven.

HUISVESTINGSLASTEN

De huurkosten betreffen de huur van de locatie aan de Zonnebloemstraat in Barneveld voor het MBO onderwijs. Voor de onderhoudsvoorziening is het onderhoudsplan uitgebreid met een plan voor het onderhoud van de installaties. De nieuwe bedragen waren echter nog niet gereed om mee te nemen in de begroting. De schoonmaakkosten stijgen doordat er nu geen eigen schoonmaak personeel meer in dienst is en alle schoonmaak extern wordt ingekocht. Daarnaast stijgen de schoonmaakkosten door de ingebruikname van de tijdelijke uitbreiding.

ALGEMENE KOSTEN

Bijzonderheden onder de algemene kosten zijn:

- De automatiseringskosten stijgen als gevolg van het aantal nieuwe programma's en de overgang naar windows 10.
- De telefoonkosten dalen als gevolg van de nieuwe telefooncentrale die in 2018 wordt geïmplementeerd.
- De advieskosten dalen door een lagere inzet van advieskosten op de projecten. Er wordt meer eigen personeel ingezet.

LIQUIDITEIT

De komende jaren wordt er geïnvesteerd in de kwaliteit van het onderwijs. De Meerwaarde heeft voldoende liquiditeiten om dit te doen. Er is geen financieringsbehoefte.

8. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

ROL EN POSITIE VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht (RvT) houdt integraal toezicht op alle aspecten van de Stichting De Meerwaarde en in het bijzonder op de realisatie van de doelstellingen, zoals vermeld in de statuten van de stichting en het hiervan afgeleide strategisch beleid. Naast de toezichthoudende taak vervult de RvT ook de werkgeversfunctie van de bestuurder en functioneert de RvT op basis van de diverse deskundigheidsgebieden als klankbord voor de bestuurder. In 2017 zijn conform de governance code “Goed Onderwijsbestuur VO” een integriteitscode, een klokkenluidersregeling en een aangepaste “Klachtenregeling De Meerwaarde” vastgesteld.

De RvT maakt bij de uitoefening van het integraal toezicht gebruik van een daartoe opgesteld Intern Toezichtskader (ITK) waarin de volgende perspectieven zijn geëxpliciteerd:

- Identiteit, cultuur en mensen;
- Onderwijskwaliteit;
- Finance;
- Processen, bedrijfsvoering en assets;
- ICT;
- Stakeholders en M&C;
- Algemeen/overig.

Het ITK is gebaseerd op principes van waardegedreven toezicht dat zich met name kenmerkt door:

- Strategisch partnerschap: samenwerking van bestuur en toezicht in strategie en beleidsbepaling, sparringpartner zijn;
- Voorkantbenadering; het bestuur, binnen de gestelde kaders, ruimte laten in de uitvoering van strategie en beleid.

In 2017 heeft de RvT met de bestuurder zes keer vergaderd. Voorafgaande aan de vergadering met de bestuurder heeft de RvT eerst vooroverleg. Tijdens de vergaderingen wordt de RvT door de bestuurder uitvoerig geïnformeerd middels de bestuursrapportage. De bestuursrapportage is direct afgeleid van het Intern Toezichtskader en het strategisch beleidsplan. De RvT is content met de inhoud van de bestuursrapportage en de wijze waarop de RvT door de bestuurder wordt geïnformeerd.

Het strategisch beleidsplan is gebaseerd op een meerjaren-ontwikkeling. Het strategisch beleidsplan geeft richting, inzicht en betrokkenheid en is van grote toegevoegde waarde van de ontwikkeling van De Meerwaarde. De RvT heeft haar goedkeuring verleend aan het strategisch beleidsplan.

Op grond van art. 24e1 van de wet WVO heeft de Raad van Toezicht toegezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van De Meerwaarde. Door middel van de periodieke bestuursrapportages en de halfjaarlijkse financiële rapportages heeft de RvT geconstateerd dat het bestuur de middelen rechtmatig en doelmatig heeft verworven en besteed. Daarbij sluiten de werkelijke inkomsten en uitgaven, zoals opgenomen in de jaarrekening 2017, nauw aan bij de ramingen uit de Begroting 2017. Significante afwijkingen zijn daarbij niet opgetreden. In het jaarverslag van het bestuur zijn de afwijkingen uitvoerig toegelicht en is de doelmatigheid van de middelen uitgebreid toegelicht. De Raad van Toezicht heeft daar met waardering kennis van genomen.

Evaluatie van het uitvoerend bestuur

De evaluatie met de bestuurder heeft plaatsgevonden aan de hand van het strategisch beleidsplan en het Intern Toezichtskader. De bestuurder heeft in iedere vergadering van de Raad van Toezicht de status van de activiteiten gerapporteerd, volledig in lijn met het strategisch beleidsplan. Dit is een onderdeel van de bestuursrapportage. De bestuurder heeft een presentatie gehouden waarbij aan de hand van het strategisch plan het voorgaande schooljaar is geëvalueerd. In 2017 heeft de remuneratiecommissie twee voorgangsgesprekken met de bestuurder gevoerd. In december 2017 heeft het beoordelingsgesprek plaatsgevonden met de bestuurder. De Raad van Toezicht stelt vast dat de bestuurder heeft geopereerd in lijn met het strategisch beleidsplan en stelt met tevredenheid vast dat er goede vooruitgang is gemaakt.

Samenstelling Raad van Toezicht

De RvT heeft in 2017 geen verandering in de samenstelling ondergaan. De RvT bestaat uit 5 personen met verschillende deskundigheden en maatschappelijke achtergronden. Eenmaal per jaar vindt er toetsing plaats of het beroep en/of nevenfuncties van de leden van de RvT in strijd zijn met de belangen van de Meerwaarde.

De samenstelling van de RvT is als volgt:

Naam	: de heer J. (Jan) van de Veen
Functie RvT	: voorzitter RvT en lid remuneratiecommissie
Aandachtsgebied	: personeel & organisatie
Beroep	: directeur/eigenaar organisatieadvies- en interim managementbedrijf JV Impuls B.V.
Nevenfuncties	: geen
Benoeming	: 24-10-2011, herbenoemd 1-9-2015, aftredend 1-9-2019
Naam	: mevrouw drs. C.T. (Carina) Schaafsma MBA
Functie RvT	: lid RvT en lid remuneratiecommissie
Aandachtsgebied	: onderwijs en identiteit
Beroep	: consultant en coach Schaafsma & Partners B.V., projectleider

Christelijke Hogeschool Ede en extern lid examencommissie
Hogeschool Utrecht

Nevenfuncties : geen

Benoeming : 24-10-2011, herbenoemd 1-9-2015, aftredend 1-9-2019

Naam : de heer G. (Gijs) van Dijk

Functie RvT : lid RvT en lid auditcommissie

Aandachtsgebied: financiën, control en huisvesting

Beroep : gepensioneerd controller

Nevenfunctie : diaken hervormde gemeente Barneveld

Benoeming : 24-10-2011, herbenoemd 1-9-2014, aftredend 1-9-2018

Naam : de heer G. (Gert) Versteeg

Functie RvT : vice voorzitter RvT en lid auditcommissie

Aandachtsgebied: externe belanghebbenden en externe organisaties, PR, marketing

Beroep : directeur/eigenaar van project-, interim management- en
Organisatieadviesbedrijf Idefix Consultancy B.V.

Nevenfunctie : scriba PKN Barneveld

Benoeming : 1-8-2013, herbenoemd 1-9-2017, aftredend 1-9-2021

Naam : de heer prof. dr. Ir. J.M. (Johan) Versendaal

Functie : lid RvT

Aandachtsgebied: ICT en processen, bedrijfsvoering & assets (exclusief huisvesting)

Beroep : lector Hogeschool Utrecht, leerstoel Digital Smart Services (50%)

Nevenfuncties : bijzonder hoogleraar Open Universiteit Nederland, leerstoel E-
Business; DGA en consultant bij Breder Advies B.V.;
lid Adviesraad Schuiteman Accountants & Adviseurs

Benoeming : 1-9-2015 en herbenoembaar 1-9-2019

Betrokkenheid RvT bij De Meerwaarde en externe stakeholders

Naast de reguliere vergaderingen (Planning & Control cyclus) met de bestuurder zijn er andere momenten geweest waarbij de RvT direct betrokken was bij De Meerwaarde. Meest in het oog springend:

- Schoolbezoek, met onder andere het CvB en de directie, over strategische ontwikkeling;
- Stakeholdermeeting van De Meerwaarde, "Samen broeden, gewoon een ... eitje!" Ruim 100 vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen waren daarbij aanwezig;
- Twee bijeenkomsten met de GMR;
- Reguliere gesprekken met directie en teamleiders in het kader van waardegedreven toezicht.

Naast de interne betrokkenheid heeft de RvT ook gesproken met externe stakeholders:

- Gesprek met de wethouder en beleidsmedewerker onderwijs van de gemeente Barneveld;
- In het kader van toezien op de onderwijskwaliteit heeft de RvT de onderwijsinspectie uitgenodigd. Naast de RvT waren bij deze bijeenkomst ook aanwezig de bestuurder van De Meerwaarde en de bestuurder en de RvT van het Johannes Fontanus College.

Personeel

De bestuurder heeft het personeelsbeleid aan de RvT gepresenteerd als integraal onderdeel van het strategisch beleidsplan. Het strategisch beleidsplan bouwt op krachtige professionals, teams, leergebieden en een goede schoolorganisatie van De Meerwaarde. De RvT constateert met tevredenheid dat voortvloeiend uit het strategisch beleidsplan, een strategisch HRM beleid wordt geformuleerd, waarin wordt beschreven wat de belangrijkste ontwikkelingen uit het strategisch beleidsplan betekenen voor de medewerkers en welke HR-instrumenten ingezet kunnen worden ter facilitering en ondersteuning.

Voor de bezoldiging van de bestuurder wordt de CAO Bestuurders VO gehanteerd. In 2017 heeft de remuneratiecommissie van de RvT een formeel beoordelingsgesprek met de bestuurder gevoerd. Voorafgaande aan de beoordeling is een planningsgesprek en zijn twee voortgangsgesprekken gevoerd.

Voor de beoordeling van de bestuurder is het strategisch beleidsplan als uitgangspunt gebruikt alsmede de vereiste competenties uit het functieprofiel. Onderdeel van de beoordeling is een 360 graden feedback.

Identiteit

De Raad van Toezicht is door de bestuurder op hoofdlijnen geïnformeerd over de uitvoering van het identiteitsbeleid. In het ontwikkelen van een filosofie voor de Meerwaarde wordt een duidelijke relatie gelegd met de protestants-christelijke identiteit.

Onderwijs

Verschillende thema's rond onderwijs zijn in de vergaderingen en gesprekken van RvT met de bestuurder onderwerp van gesprek:

- Projecten binnen de Meerwaarde, die direct betrekking hebben op het onderwijs, zoals het project Veilige school, project leerplan, leiderschapstraject;
- Het onderwijs op mbo-niveau, dat in samenwerking met ROC A12 en MBO Amersfoort wordt ontwikkeld;
- De tijdelijke huisvesting;
- De uitkomsten van het tevredenheidsonderzoek;

- De resultaten van de eindexamens en de analyse daarvan;
- Passend onderwijs/samenwerkingsverband.

De RvT en de bestuurder spraken het afgelopen jaar over het aanbieden van onderwijs aan de leerlingen in samenspraak met het bedrijfsleven uit de regio. De bestuurder spant zich in om de samenwerking te zoeken, ook met andere onderwijsaanbieders en de gemeente. De raad blijft de ontwikkelingen en de kansen en uitdagingen hierbij nadrukkelijk volgen.

ICT

De bestuurder is de ontwikkelingen rondom *Smart Cities* nauw gaan volgen en heeft ook ideeën voor slimme toepassingen van beginselen van *Smart Cities* voor de Barneveldse regio. Digitalisering en onderwijs kunnen in een *smart city* context slim samengaan. Er is door de RvT met de bestuurder informerend, reflecterend en adviserend gesproken over het thema Smart Cities. Deze gesprekken sluiten ook aan bij het werkbezoek door de bestuurder aan Leeds betreffend *restorative practices*: sociale veiligheid in samenwerking met belanghebbenden, in de stad en rond de school.

De RvT is blij dat de bestuurder al vanaf januari 2017 in haar bestuursrapportage aangegeven heeft dat er, in overkoepelend verband, acties zijn uitgezet om zich voor te bereiden op de aankomende AVG-wet. Deze vroege, en gecoördineerde start hebben ertoe geleid dat de school klaar is voor de nieuwe wetgeving.

De RvT is blij met, en stimuleert, het verder professionaliseren van de kantoorautomatisering: de overgang naar Office 365/Sharepoint, waarmee efficiënter, veiliger, en overall kan worden gewerkt door het personeel. Voor wat betreft haar eigen informatievoorziening heeft de RvT al in 2016 haar bestanden naar een eigen Office 365/Sharepoint omgeving overgebracht en in 2017 deze bestanden geactualiseerd in die nieuwe omgeving (verwijderen, updaten en aanmaken van bestanden).

In overleg met de bestuurder, en in het kader van waardegedreven toezicht, heeft een lid van de RvT een regulier gesprek gehad met het hoofd ICT omtrent strategie en operatie van de ICT. Dit gesprek was waardevol en nuttig; het versterkt de betrokkenheid van de RvT bij dit aspect van de school.

Processen, bedrijfsvoering & assets

Om de strategische ontwikkelingen vorm te geven is de bestuurder afgelopen jaar bezig geweest om projecten op te zetten. Het meta-project 'Projectmatig creëren' op De Meerwaarde is het eerste project dat voor uitvoering van strategie de weg effent. In de reguliere vergaderingen met de bestuurder en tijdens het schoolbezoek heeft de RvT met de bestuurder gereflecteerd op de aankomende projecten.

De RvT is blij met, en stimuleert, de ontwikkelingen richting duurzaamheid door middel van de plaatsing van extra zonnepanelen, op het sportgebouw, en door middel van het duurzaamheidsstation. We zijn er trots op dat De Meerwaarde het grootste zonnepanelenveld van Barneveld heeft!

In geval van (facilitaire) calamiteiten stelt het RvT dat altijd door de bestuurder, directie en personeel kordaat is opgetreden; bijvoorbeeld waar het gaat om waterschade, de acties met betrekking tot de RI&E, vernielingen aan faciliteiten, te hoog geachte kosten voor het meerjarenonderhoudsplan.

In overleg met de bestuurder, en in het kader van waardegedreven toezicht, heeft een lid van de RvT een apart gesprek gehad met de directeur Bedrijfsvoering en hoofd Facilitair omtrent strategie en operatie van de bedrijfsvoering. Dit gesprek was waardevol en nuttig; het versterkt de betrokkenheid van de RvT bij de school.

Stakeholderbeleid

Het stakeholderbeleid levert na de introductie en verankering in de organisatie in het afgelopen jaar een duidelijke positieve bijdrage aan de positie en rol van De Meerwaarde in de Barneveldse samenleving en bedrijfsleven. Vanuit De Meerwaarde is er een relatie met ongeveer 90 bedrijven en organisaties in het Barneveldse. Het gaat hierbij om direct en indirect contact, samenwerking en het, van uit De Meerwaarde bezoeken van deze bedrijven met als uitgangspunt wat De Meerwaarde en de bedrijven voor elkaar kunnen betekenen. Met een 30-tal bedrijven “de binnenring” is er regelmatig overleg en is op diverse niveaus een samenwerking. Hierbij zijn de volgende sectoren te onderscheiden:

- techniek
- zorg en welzijn
- economie (ondernemen)
- groen.

De bestuurder neemt zeer regelmatig deel aan de vergaderingen en bedrijfsbezoeken van de BIK (Barneveldse Industriële Kring). Waar mogelijk worden de bedrijfsbezoeken of bijeenkomsten in gezamenlijkheid met een lid van de RvT bezocht. Het streven is dat de RvT jaarlijks bij minimaal een drietal bijeenkomsten aanwezig is.

Naast de nieuwsbrieven en een profilering op de site zal er begin 2018 een vervolg worden gegeven aan de stakeholdersbijeenkomst onder de noemer “Samen broeden, gewoon... een eitje”. Naast de contacten met het bedrijfsleven en de lokale overheid is ook het contact met het Johannes Fontanus College, onderdeel van het beleid. Tenslotte is er de uitdaging om ook in contact te komen met de directeuren van het Basisonderwijs, om samen na te denken over het realiseren van een Technieklokaal op De Meerwaarde en zo een goede doorstroom van leerlingen vanuit het PO te faciliteren.

Financiën en controlling

In 2017 is ieder kwartaal het financiële resultaat versus de begroting besproken in de reguliere vergaderingen van de RvT. De RvT is content met het gedegen financiële beleid en heeft geconstateerd dat er geen significante begrotingsoverschrijdingen hebben plaatsgevonden. De RvT heeft in 2017 goedkeuring verleend aan het Jaarverslag en Jaarrekening 2016, de begroting voor 2018 en de meerjarenbegroting 2018-2022.

De Raad van Toezicht heeft op 19 april 2017 het Treasurystatuut opnieuw vastgesteld. Het oude statuut was verouderd en het nieuwe voldoet nu aan de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van De Meerwaarde.

De auditcommissie is in 2017 twee keer bijeen geweest voor een reguliere vergadering en één keer in verband met de evaluatie functioneren externe accountant. De belangrijkste onderwerpen op de agenda van de auditcommissie waren:

- De begroting 2018, het jaarverslag 2016, inclusief de jaarrekening 2016; de financiële informatieverstrekking door de bestuurder, waaronder tussentijdse financiële rapportages en de halfjaarcijfers;
- De managementletter 2017 en de reactie hierop van de bestuurder. De voortgang van de naleving van de aanbevelingen van de externe accountant in de managementletter;
- Het nieuwe Treasurystatuut 2017.

De externe accountants van Van Ree Accountants te Barneveld waren aanwezig in de vergadering van de auditcommissie bij de bespreking van het concept-jaarverslag 2016. De auditcommissie heeft haar waardering uitgesproken over de prima kwaliteit van de bedrijfsvoering van De Meerwaarde en in haar financiële positie.

Kwaliteit en deskundigheid

De zelfevaluatie van de RvT met betrekking tot haar eigen functioneren vindt jaarlijks plaats. Het ene jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder leiding van een extern deskundige en het andere jaar onder leiding van twee leden van de RvT. De zelfevaluatie 2017 vindt plaats onder externe begeleiding van Lagerweij uit Woerden. Naast de zelfevaluatie zal aandacht worden besteed aan de professionele groei van de RvT waarbij aandacht wordt besteed aan de volgende onderwerpen:

- Inzicht in de groepsdynamiek en aanknopingspunten om deze verder te verbeteren;
- Het verstevigen van de rol van de RvT om strategisch sparringpartner (klankbordfunctie) te zijn van de bestuurder en hem te kunnen uitdagen;

- Het verhelderen van de kernwaarden van de RvT, op basis waarvan het zijn werk wil doen;
- Hernieuwde afspraken maken over de vergaderingen en het onderlinge contact;
- Stakeholdermanagement versterken: helder communiceren over de rol van de RvT naar de buitenwereld.

De RvT houdt haar kwaliteit en deskundigheid op peil door middel van scholing, deelname aan informatieve bijeenkomsten en vakliteratuur van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI). Alle leden van de RvT hebben inmiddels deelgenomen aan de Masterclass “Waardegedreven bestuur en toezicht” bij TiasNimbas Business School in samenwerking met Verus. Toezichthouden is een vak apart. In dat kader hebben leden van de RvT bij de VTOI verschillende kennis- en vaardigheidsgerichte opleidingen gevolgd en deelgenomen aan de Dag van het Toezicht van de VTOI.

Verder heeft een RvT-lid op uitnodiging van het bestuur en bureau van de VTOI-NVTK deelgenomen aan de *invited conference* van de gezamenlijke verenigingen van toezichthouders in de semipublieke sector (pensioenfondsen, zorg & welzijn, cultuur, woningbouwcorporaties, onderwijs & kinderopvang). Het thema van deze conferentie was het zoeken van de balans tussen ondernemerschap en maatschappelijke verantwoording, tussen innovatie en risicomijding.

HONORERING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT.

De honorering van de toezichthouders wordt vastgesteld door de RvT zelf. Voor het bepalen van de hoogte van de honorering volgt de RvT de richtlijnen van de VTOI. In de wet WNT-2 zijn de honoreringsmaxima voor toezichthouders gekoppeld aan de bezoldiging van de bestuurder. De maximale vergoeding voor leden van de RvT bedraagt 10% van de voor de eigen bestuurder geldende bezoldiging en voor de voorzitter is dit 15% van deze bezoldiging, exclusief BTW.

De RvT van de Meerwaarde heeft de tijdsbesteding geïnventariseerd en geëvalueerd. Op basis van deze inventarisatie is vastgesteld dat de leden van de RvT minimaal 120 uur en de voorzitter 180 uur op jaarbasis besteden om hun toezichthoudende taken professioneel uit te voeren. Op basis van dit aantal uren is de honorering vastgesteld op grond van de richtlijnen van de VTOI:

- lid RvT : € 7.500,- per jaar exclusief BTW
- voorzitter RvT : € 11.250,- per jaar exclusief BTW

De bedragen blijven ruimschoots onder de maximale vergoeding conform de Wet WNT-2.

TOT SLOT

De RvT spreekt haar waardering uit voor de inzet en betrokkenheid waarmee het CvB, de directie, stafdiensten en docenten van de Meerwaarde uitvoering geven aan hun taken en op deze wijze de Meerwaarde een organisatie laten zijn van maatschappelijke waarde.

9. KENGETALLEN

	2017	2016	2015	2014
Financieel				
Totale baten	22.782.881	21.995.568	21.009.395	19.480.097
Totale lasten	23.145.252	22.276.260	21.435.918	19.476.141
Exploitatieresultaat	-362.371	-280.692	-426.523	3.956
Eigen vermogen	16.803.827	17.166.198	17.446.890	17.873.413
Totaal vermogen	21.347.436	21.259.680	21.401.640	21.108.489
Solvabiliteitsratio	89,2	89,2	89,0	84,7
Liquiditeit	4,47	4,35	4,29	5,20
Weerstandvermogen	73,76	78,04	83,04	91,75
Kapitalisatiefactor	63,85	63,38	67,76	72,11
Huisvestingsratio	8,8	8,4	7,2	7,6
Rijksbijdrage / totale baten	95,23	95,35	94,77	94,61
Personele lasten / totale lasten	74,71	74,37	74,37	73,96
Materiële lasten / totale lasten	25,29	25,63	25,63	26,04
Totale baten / aantal leerlingen	10.494	10.361	10.314	10.226
Totale lasten / aantal leerlingen	10.661	10.261	10.523	10.224
Personele lasten / aantal leerlingen	7.965	7.631	7.826	7.562
Materiële lasten / aantal leerlingen	2.696	2.629	2.697	2.662
Aantal leerlingen per 1 oktober vorig jaar	2.171	2.124	2.037	1.905
Personeel in dienst				
Directie (inclusief teamleiders)	18,6	17,5	18,2	18,7
Onderwijzend personeel	162,3	163,4	159,7	145,7
Direct ondersteunend personeel	15,8	16,5	15,2	14,4
Indirect ondersteunend personeel	31,4	29,3	29,5	29,2
Totaal FTE	228,1	226,7	222,6	208,0

JAAARREKENING 2017

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na resultaatbestemming)

Activa

		2017	2016
		€	€
	Vaste activa		
1.2	Materiële vaste activa	10.768.184	11.295.135
		<hr/>	<hr/>
		10.768.184	11.295.135
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	1.085.211	471.693
1.7	Liquide middelen	9.584.041	9.492.852
		<hr/>	<hr/>
		10.669.252	9.964.545
		<hr/>	<hr/>
		21.437.436	21.259.680
		<hr/>	<hr/>

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

(na resultaatbestemming)

Passiva

	2017	2016
	€	€
2.1 Eigen Vermogen		
Algemene reserve	8.536.267	8.458.230
Bestemmingsreserve publiek	5.189.186	5.450.498
Bestemmingsreserve privaat	3.078.374	3.257.470
	<hr/>	<hr/>
	16.803.827	17.166.198
2.2 Voorzieningen		
Personeelsvoorzieningen	229.471	236.186
Onderhoudsvoorzieningen	2.017.988	1.567.397
	<hr/>	<hr/>
	2.247.459	1.803.583
2.4 Kortlopende schulden		
Crediteuren	211.830	144.230
Belastingen en premies sociale verzekeringen	747.593	726.761
Schulden ter zake van pensioenen	206.912	179.907
Overige kortlopende schulden	333.461	389.247
Overlopende passiva	886.353	849.754
	<hr/>	<hr/>
	2.386.150	2.289.899
	<hr/>	<hr/>
	21.437.436	21.259.680
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	2017 €	Begroting 2017 €	2016 €
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	21.696.401	21.035.000	20.972.552
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	18.417	-	6.333
3.4 Baten werk in opdracht van derden	431.434	500.000	422.747
3.5 Overige baten	605.903	510.000	530.477
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal baten	22.752.155	22.045.000	21.932.109
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Lasten			
4.1 Personeelslasten	17.291.847	17.143.000	16.567.748
4.2 Afschrijvingen	1.256.079	1.418.000	1.119.820
4.3 Huisvestingslasten	1.503.678	1.290.000	1.436.221
4.4 Overige lasten	3.090.510	3.307.000	3.149.072
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal lasten	23.142.114	23.158.000	22.272.861
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Saldo baten en lasten	-389.959	-1.113.000	-340.752
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
5 Financiële baten en lasten	27.588	40.000	60.060
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Resultaat	-362.371	-1.073.000	-280.692
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017 € x 1.000	2016 € x 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	-390	-341
Gecorrigeerd voor:		
• Afschrijvingen (4.2)	1.257	1.120
• Mutatie voorzieningen (2.2)	444	214
	<u>1.311</u>	<u>993</u>
Veranderingen in vlottende middelen		
• Vorderingen (1.5)	-614	52
• Schulden (2.4)	96	-75
	<u>-518</u>	<u>-23</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	793	970
Ontvangen interest (5.1)	31	63
Betaalde interest en waardevermindering Fin. Vaste Activa (5.5)	-3	-3
	<u>28</u>	<u>60</u>
Saldo financiële baten en lasten	28	60
	<u>821</u>	<u>1.030</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	821	1.030
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-732	-1.159
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2	1
Overige desinvesteringen in financiële vaste activa	-	-
	<u>-730</u>	<u>-1.158</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-730	-1.158
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie liquide middelen	91	-128

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE JAARREKENING

ALGEMEEN

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting; de voornaamste activiteiten van Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde bestaan uit de oprichting en instandhouding van scholen voor Protestants Christelijk Voortgezet Beroepsonderwijs te Barneveld en omstreken, het via deze scholen geven en doen geven van onderwijs gebaseerd op de grondslag en het doorgeven van het verlossende werk van de Here Jezus in deze wereld. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Oost Nederland onder nummer 08142370. Op grond van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 (Wet VPB) zijn de activiteiten van de instelling vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De post voorzieningen is het meest onderhevig aan schattingen.

Baten worden opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: verstrekte leningen en overige vorderingen, en overige financiële verplichtingen. Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De stichting maakt geen gebruik van derivaten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

VERSTREKTE LENINGEN EN OVERIGE VORDERINGEN

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Investeringsubsidies worden zichtbaar in mindering gebracht op de materiële vaste activa.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Gebouwen: 2,5 % - 30 %
- Inventaris en apparatuur: 6,7 % - 25 %
- Andere vaste bedrijfsmiddelen: 10 % - 20 %

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waarde wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren (de realiseerbare waarde).

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderverslies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderverslies is verminderd. Als

een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroomgenererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a. de rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk);
- b. het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- c. er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Uitzondering op voorgaande voorwaarden betreft de egalisatievoorziening voor groot onderhoud. De toevoegingen aan deze voorziening zijn bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt, gebaseerd op een meerjaren-onderhoudsplan.

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De voorzieningen hebben een langlopend karakter.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen terzake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die gekwalificeerd kan worden als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de in de Richtlijnen voor Jaarverslaggeving (RJ) aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Operationele leases

Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Opbrengstverantwoording

RIJKSBIJDAGEN, OVERIGE OVERHEIDSBIJDAGEN EN -SUBSIDIES

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

DIENSTEN

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum.

HUUROPBRENGSTEN

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

1.2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	Totaal
	EUR	EUR	EUR
Stand per 1 januari 2017:			
• Aanschafprijs	8.588.799	6.755.801	15.344.600
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	1.270.002	2.779.463	4.049.465
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde	7.318.797	3.976.338	11.295.135
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Mutaties in het boekjaar:			
• Investerings	17.794	714.122	731.916
• Afschrijvingen	-536.363	-720.882	-1.257.245
• Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-161.200	-161.200
• Desinvesteringen afschrijvingen	-	159.578	159.578
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Saldo	-518.569	-8.382	-526.951
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Stand per 31 december 2017:			
• Aanschafprijs	8.606.593	7.308.723	15.915.316
• Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	1.806.365	3.340.767	5.147.132
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
• Boekwaarde	6.800.228	3.967.956	10.768.184
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Totaal heeft de stichting per balansdatum drie percelen grond in eigendom van in totaal circa 27.647m² waarop geen economisch claimrecht rust.

De WOZ waarde van het sportgebouw bedroeg, conform beschikking in het verslagjaar € 3.993.000.

1.3 Vorderingen

	2017	2016
	€	€
1.5.1 Debiteuren	54.061	14.141
1.5.5 Leerlingen	2.948	10.713
1.5.6 Overige overheden	741.566	-
1.5.7 Overige vorderingen:		
• Vooruitbetaalde kosten	152.754	100.995
• Omzetbelasting	-	7.950
	<hr/>	<hr/>
	951.329	133.799
1.5.8 Overlopende activa	133.882	337.894
	<hr/>	<hr/>
	1.085.211	471.693
	<hr/>	<hr/>

DEBITEUREN / OVERIGE VORDERINGEN / OVERLOPENDE ACTIVA

Onder de post debiteuren, overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag van € 71.333 begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. Deze vordering betreft een huurkoop iPads voor leerlingen van de opleiding Groen € 7.296. Deze vordering loopt tot 31 mei 2019 (laatste termijnbedrag). Daarnaast betreft dit een schadeclaim i.v.m. waterschade Onderwijsgebouw, € 64.037.

Onder de post debiteuren is een bedrag opgenomen wegens oninbaarheid ter grootte van € 1.445 (2016: € 2.611).

1.4 Liquide middelen

	2017	2016
	€	€
1.7.1 Kasmiddelen	1.479	409
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	9.582.562	9.492.443
	<hr/>	<hr/>
	9.584.041	9.492.852
	<hr/>	<hr/>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2017	Resultaat	Stand per 31 december 2017
	€	€	€
Algemene reserve (publiek)			
2.1.1 Algemene reserve	8.458.230	78.037	8.536.267
Bestemmingsreserve (publiek)			
2.1.2 Bestemmingsreserve Nieuwbouw	4.450.498	-	4.450.498
Bestemmingsreserve Strategische visie	1.000.000	-261.312	738.688
Bestemmingsreserve (privaat)			
2.1.3 Bestemmingsreserve	3.257.470	-179.096	3.078.374
	<u>17.166.198</u>	<u>-362.371</u>	<u>16.803.827</u>

In 2010 is door het bestuur besloten tot het vormen van een bestemmingsreserve nieuwbouw. Deze reserve is gevormd om aan te geven welk deel van het eigen vermogen ingezet is voor de nieuwbouw. In 2016 is besloten om een bestemmingsreserve te vormen van € 1.000.000 om de plannen vanuit de strategische visie vorm te geven. De bestemmingsreserve privaat is gevormd om aan te geven welk deel van het eigen vermogen is opgebouwd uit private resultaten. De algemene reserve betreft het vermogen dat is opgebouwd uit publieke middelen.

2.2 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

	2.2.1 Personeelsvoorzieningen		2.2.3 Onderhouds- voorzieningen	Totaal
	Jubileumuitkering	Bovenwettelijke uitkering		
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017	171.196	64.990	1.567.397	1.803.583
Dotaties	31.967	13.839	722.577	768.383
Onttrekkingen	-20.778	-31.743	-271.986	-324.507
Vrijval	-	-	-	-
Stand per 31 december 2017	<u>182.385</u>	<u>47.086</u>	<u>2.017.988</u>	<u>2.247.459</u>

2.3 Kortlopende schulden

	2017		2016	
	€	€	€	€
2.4.3	Crediteuren		211.830	144.230
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen		747.593	726.761
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen		206.913	179.907
2.4.9	Overige kortlopende schulden			
	• Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	110.613	122.479	
	• Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geoormerkt	-	-	
	• Omzetbelasting	17.194	-	
	• Nog te betalen salarissen	20.986	36.537	
	• Vooruitontvangen overige bedragen	184.668	230.231	
			333.461	389.247
2.4.10	Overlopende passiva			
	• Vakantiegeld en –dagen	690.556	672.442	
	• Reservering bindingstoelage	49.683	51.119	
	• Personeelsvereniging/Ver. De Meerwaardigen	26.783	-	
	• Accountants- en administratiekosten	16.335	16.335	
	• Kunstprojecten	-	2.098	
	• Nog te betalen bedragen	102.996	107.760	
			886.353	849.754
			2.386.150	2.289.899

Onder de overlopende passiva is geen bedrag begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

Risicoparaagraaf

ALGEMEEN

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die haar blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting handelt niet in financiële derivaten.

KREDIETRISICO

Het maximale bedrag aan kredietrisico bedraagt € 57.009 (2016: € 24.854).

RENTERISICO EN KASTROOMRISICO

De stichting heeft ultimo boekjaar geen leningen afgesloten.

LIQUIDITEITSRISICO

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar blijft.

REËLE WAARDE

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

VORDERING OP HET MINISTERIE VAN OCW

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (Gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk: WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op de Ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt. De vordering op het Ministerie van OCW is ter hoogte van de op dat moment bestaande schuld aan het personeel in verband met:

- de tot en met december opgebouwde bruto vakantieaanspraken;
- de over de maand december door het bevoegd gezag verschuldigde afdracht pensioenpremies en loonheffing verbonden salarisbetalingen op grond van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving;
- met een voorgeschreven maximum van 7,5% van de personele bekostiging voor het voorafgaande kalenderjaar.

De omvang van deze vordering zou per balansdatum € 1.303.668 bedragen.

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangaan ter zake van huur en operationele leasing. De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen voor 2017 ruim € 50.000 (2016: € 76.000).

Er zijn geen verplichtingen met een resterende looptijd langer dan 5 jaar.

CLAIMS

Er is geen sprake van claims of geschillen.

Model G**G1 VERANTWOORDING VAN SUBSIDIES ZONDER VERREKENINGSCLAUSULE**

Omschrijving	Jaar	Kenmerk	Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie geheel uitgevoerd en afgerond	Prestatie nog niet geheel uitgevoerd en afgerond
			€	€		
Lerarenbeurs	2017	Divers	146.067	146.067	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Lerarenbeurs	2016	Divers	163.031	163.031	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
			<u>309.098</u>	<u>309.098</u>		

3.1 Rijksbijdragen

	2017 €	Begroting 2017 €	2016 €
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	20.164.860	19.640.000	19.471.502
• Geormerkte OCW subsidies	183.341	150.000	253.402
• Niet-geormerkte OCW-subsidies	1.261.520	1.150.000	1.109.653
3.1.2 Overige subsidies OCW	1.444.861	1.300.000	1.363.055
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	86.680	95.000	137.995
	<u>21.696.401</u>	<u>21.035.000</u>	<u>20.972.552</u>

3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

	2017 €	Begroting 2017 €	2016 €
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	18.417	-	6.333
	<u>18.417</u>	<u>-</u>	<u>6.333</u>

De overige overheidsbijdragen hebben betrekking op de rugzakgelden die ontvangen worden voor cluster 1 en cluster 2.

3.3 Baten in opdracht van derden

	2017 €	Begroting 2017 €	2016 €
3.4.1 Contractonderwijs	431.434	500.000	422.747
	<u>431.434</u>	<u>500.000</u>	<u>422.747</u>

3.4 Overige baten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
3.5.1 Verhuur	120.801	110.000	114.265
3.5.2 Detachering personeel	48.440	20.000	35.770
3.5.5 Ouderbijdragen	87.227	100.000	86.036
3.5.6 Overige	349.435	280.000	294.406
	<u>605.903</u>	<u>510.000</u>	<u>530.477</u>

4.1 Personeelslasten

	2017		Begroting 2017		2016	
	€	€	€	€	€	€
• Brutolonen en salarissen	12.511.729		12.437.000		12.197.105	
• Sociale lasten	1.592.199		1.565.000		1.563.860	
• Pensioenpremies	1.797.274		1.585.000		1.476.986	
	<u>15.901.202</u>		<u>15.587.000</u>		<u>15.237.951</u>	
4.1.1 Lonen en salarissen		15.901.202		15.587.000		15.237.951
• Dotatie pers. voorzieningen	5.533		-		-22.180	
• Personeel niet in loondienst	456.741		380.000		439.917	
• Overige	1.074.799		1.176.000		1.033.656	
	<u>1.522.855</u>		<u>1.556.000</u>		<u>1.451.393</u>	
4.1.2 Overige personele lasten		1.522.855		1.556.000		1.451.393
4.1.3 Af: uitkeringen		-132.210		-		-121.596
		<u>17.291.847</u>		<u>17.143.000</u>		<u>16.567.748</u>

Onder de overige personele lasten is een bedrag van € 380.989 verwerkt voor cursuskosten (2016: € 410.449). Het begrootte bedrag voor cursuskosten bedroeg voor 2017 € 450.000.

PERSONEELSBESTAND

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie, omgerekend naar volledige mensjaren 228,1 (2016: 226,7). De onderverdeling naar functie wordt hierna weergegeven. Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

Verdeling	2017		2016		2015	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Management	18,6	8,2	17,5	7,7	18,2	8,2
OP	162,3	71,2	163,4	72,1	159,7	71,7
DOP	15,8	6,9	16,5	7,3	15,2	6,8
IOP	31,4	13,7	29,3	12,9	29,5	13,3
Totaal	228,1	100,0	226,7	100,0	222,6	100,0

4.2 Afschrijvingen op materiële vaste activa

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
• Gebouwen	536.363	522.000	433.836
• Inventaris en apparatuur	720.882	896.000	687.179
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	1.257.245	1.418.000	1.121.015
Boekresultaat activa	1.166	-	1.195
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
4.2.2 Materiële vaste activa	<u>1.256.079</u>	<u>1.418.000</u>	<u>1.119.820</u>

4.3 Huisvestingslasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
4.3.1 Huur	69.278	93.000	91.086
4.3.3 Onderhoud	816.490	602.500	721.304
4.3.4 Energie en water	169.115	158.000	177.698
4.3.5 Schoonmaakkosten	369.180	370.000	354.522
4.3.6 Heffingen	30.477	30.000	24.116
4.3.7 Overige	49.137	36.500	67.495
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<u>1.503.678</u>	<u>1.290.000</u>	<u>1.436.221</u>

4.4 Overige lasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
4.4.1 Kantoorbenodigdheden	5.553	11.000	5.531
4.4.1 Accountantskosten	21.269	17.000	19.608
4.4.1 Advieskosten	266.343	350.000	289.960
4.4.1 Reprokosten	127.256	110.000	143.767
4.4.1 Portokosten	11.764	12.000	11.032
4.4.1 Contributies en abonnementen	44.676	56.000	53.829
4.4.1 Drukwerk	27.565	40.000	52.415
4.4.1 PR en Marketing	72.632	90.000	75.588
4.4.1 Verzekeringen	15.341	15.000	15.432
4.4.1 Telefoonkosten	41.641	48.000	34.247
4.4.1 Kosten beheer en bestuur	40.661	36.000	38.512
4.4.1 Kosten Raad van Toezicht	54.565	60.000	63.273
4.4.2 Leermiddelen	1.230.846	1.350.000	1.277.088
4.4.2 Inventaris en apparatuur	12.743	25.000	44.952
4.4.2 Autokosten	1.093	2.000	1.430
4.4.2 Automatiseringskosten	589.785	580.000	556.912
4.4.4 Excursies, Vieringen, Projecten, Sportdagen	371.280	415.000	351.909
4.4.4 Kantinekosten	84.218	70.000	72.494
4.4.4 Uitbesteed onderwijs	71.279	20.000	41.093
	3.090.510	3.307.000	3.149.072

5. Financiële baten en lasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
5.1 Rentebaten	30.726	45.000	63.459
5.5 Rentelasten	-3.138	-5.000	-3.399
	27.588	40.000	60.060

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de accountant zijn ten laste gebracht van de organisatie, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

Specificatie honorarium	Van Ree Accountants	Van Ree Accountants
	B.V. 2017	B.V. 2016
	€	€
Onderzoek jaarrekening	21.175	19.608
Andere controle opdrachten	-	-
Fiscale adviezen	94	-
Andere niet-controledienst	-	-
	<hr/>	<hr/>
Accountantslasten	21.269	19.608
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de stichting, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet zakelijke grondslag.

MODEL E: VERBONDEN PARTIJEN

Naam	Juridische vorm 2017	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2016	Resultaat jaar 2016	Art 2:403 BW	Deelname	Consolidatie
Samenwerkingsverband Passend V.O. Barneveld – Veenendaal	Stichting	Veenendaal	4	€ 213.670	€ - 471.688	Nee	0%	Nee

WNT-verantwoording 2017

Per 1 januari 2016 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op De Meerwaarde van toepassing zijnde regelgeving voor het onderwijs.

BEPALING KLASSENINDELING

De klassenindeling wordt bepaald op basis van de volgende criteria die van toepassing zijn voor De Meerwaarde:

criterium	Uitkomst De Meerwaarde	Aantal punten
Gemiddelde totale baten	Tussen de € 5 en € 25 miljoen	4 punten
Gemiddeld aantal leerlingen	Tussen de 1.500 en 2.500	2 punten
Gewogen aantal onderwijssoorten	2: VMBO en PrO	2 punten
Totaal		8 punten

Op basis van deze klassenindeling is het bezoldigingsmaximum in 2017 voor De Meerwaarde € 129.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Bedragen x € 1	B. Brand
Duur dienstverband in 2017	1-1 t/m 31/12
Omvang dienstverband (in FTE)	1,0
Gewezen topfunctionaris	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Individueel bezoldigingsmaximum	129.000
Bezoldiging	
Beloning	109.063
Belastbare onkostenvergoedingen	218
Beloningen betaalbaar op termijn	16.720
Totaal bezoldiging	126.001
Gegevens 2016	
Duur dienstverband in 2016	1-3 t/m 31/12
Omvang dienstverband 2016 (in FTE)	1,0
Bezoldiging	
Beloning	82.233
Belastbare onkostenvergoedingen	290
Beloningen betaalbaar op termijn	12.047
Totaal bezoldiging 2016	95.570
Individueel bezoldigingsmaximum 2016	128.000

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN

Bedragen x € 1	J. van de Veen	G. van Dijk	C.T. Schaafsma
Functie	Voorzitter	Lid	Lid
Duur dienstverband in 2017	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Ja	Nee
Individueel bezoldigingsmaximum	19.350	12.900	12.900
Bezoldiging			
Beloning	11.393	7.500	7.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	81
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging	11.393	7.500	7.581
Gegevens 2016			
Duur dienstverband in 2016	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging			
Beloning	11.393	7.500	7.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	157
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2016	11.393	7.500	7.657
Individueel bezoldigingsmaximum 2016	19.200	12.800	12.800

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN (VERVOLG)

Bedragen x € 1	J.M. Versendaal	G. Versteeg
Functie	Lid	Lid
Duur dienstverband in 2017	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Nee
Individueel bezoldigingsmaximum	12.900	12.900
Bezoldiging		
Beloning	7.595	7.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging	7.595	7.500
Gegevens 2016		
Duur dienstverband in 2016	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging		
Beloning	7.595	7.500
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-
Totaal bezoldiging 2016	7.595	7.500
Individueel bezoldigingsmaximum 2016	12.800	12.800

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde te Barneveld gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en

de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Barneveld, 17 april 2018
Van Ree Accountants

w.g.
M.A. Rozendaal RA

BIJLAGE BIJ DE CONTROLEVERKLARING:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat van het verslagjaar ad -/- € 362.371 wordt als volgt bestemd:

- € 179.096 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve privaat,
- € 261.312 wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve strategische visie,
- € 78.037 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

De Stichting voor Protestants Christelijk Voortgezet Onderwijs De Meerwaarde heeft samenwerkingsverbanden met andere onderwijsinstellingen in de regio. In overeenstemming met het Besluit samenwerking VO-BVE wordt hierover gerapporteerd. Per peildatum volgen de volgende aantallen leerlingen per BRIN-nummer elders onderwijs:

BRIN	Schoolnaam	2017 Aantal leerlingen	2016 Aantal leerlingen	Volgt onderwijs bij:
01MU	De Meerwaarde	2	5	ROC
		<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/>	
		2	5	
		<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/>	<hr style="width: 50px; margin: 0 auto;"/>	

Daarnaast is er het samenwerkingsverband VO/VSO regio Barneveld-Veenendaal, waarin De Meerwaarde participeert.

Barneveld, 17 april 2018

Vastgesteld,

Goedgekeurd,

B. Brand
Voorzitter College van Bestuur

J. van de Veen
Voorzitter Raad van Toezicht



Rietberglaan 6 | Postbus 223, 3770 AE Barneveld
Telefoon 0342 404 777
demeerwaarde.nl | info@demeerwaarde.nl

